

Naročnina mesečno 30 din, za inozemstvo 50 din — nedeljska izdaja celoletno 96 din, za inozemstvo 120 din. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružni: Jesenice, Kranj, Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izšla vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese Din 30; Estero, mese Din 50; Edizione domenica, anno Din 96; Estero Din 120. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiali: Jesenice, Kranj, Novo mesto.

SCLOVENE

Velike manifestacije prijateljstva med Italijo in Madžarsko v Rimu

Predsednik madžarske vlade je imel važne razgovore z Ducejem in grofom Ciano

Rim, 5. junija. Ip. Predsednik madžarske vlade in zunanji minister Bardossy je včeraj ob 17.30 v avtomobilu zapustil Villo Madamo in se podal v palačo Chigi. Množice so madžarskega državnika pristrčno pozdravljale, ko se je vozil po rimskih ulicah.

Bardossyja je spremljal madžarski poslanik v Rimu, zastopnik italijanskega zunanjega ministrstva. Na pragu palače Chigi je madžarskega državnika pozdravila častna četa kraljevih karabinerjev v slavnostni obleki.

Razgovor med grofom Ciano in madžarskim predsednikom vlade je bil kar najbolj pristrčen. Ko je Bardossy z ministrom Ciano zapustil palačo Chigi, mu je množica zopet pridila manifestacije. Eksc. Bardossy in Eksc. Ciano sta se nato podala v Beneško palačo.

Rim, 5. junija. Ip. V navzočnosti zunanjega ministra grofa Ciana je Duce včeraj sprejel predsednika madžarske vlade in zunanjega ministra Ekscelesco Bardossyja. Pristrčen razgovor je trajal nad poludrugo uro.

Rim, 5. junija. Ip. Snoči ob 21 je Duce za čast Ekscelesce Bardossyja, predsednika madžarske vlade, priredil slavnostno večerjo v beneški palači. Navzoč je bil tudi minister za zunanje zadeve grof Ciano, člani vlade, načelnik glavnega stana, visoke državne osebnosti in višji uradniki ministrstva za zunanje zadeve.

Pri večerji je Duce imel naslednji govor

Ducejeva zdravica

»Ekscelesca! Posebno prijetno mi je, da vam morem izreči svoj pozdrav in pozdrav fašistovske vlade ter kar najpristrčnejšo dobrodoščilo. Odnosaji zvestega prijateljstva, ki dolga leta vežejo Italijo in Madžarsko, imajo temelj v idealnih nagibih ter v političnih in gospodarskih razlogih. Ti odnosaji so v zadnjih dogodkih dobili posebno važnost in pomen zaradi boja, ki ga Italija in Nemčija bijeta za nov red ter za premišljen pristop madžarskega ljudstva k obnovitveni politiki Osi.

Udeležba Madžarske, pri trojni zvezi je posvetila zaupno prijateljstvo madžarskega naroda z Italijo in Nemčijo in je stvorila močan prispevek za oblikovanje nove Evrope. Njeno sodelovanje pri skupnem boju je zagotovilo nove in večje razloge za spoštovanje madžarskemu ljudstvu. — Italija s posebnim zadoščenjem gleda, kako se uresničujejo zakonite madžarske težnje, ki jih je Italija stalno in pristrčno podpirala.

V novem redu, ki se v Evropi pripravlja, bo Madžarska dobila, kakor je to pravično, potrebne pogoje za naravni razvoj svojega narodnega življenja ter nove razloge za še tesnejše odnose in vzajemnost s prijateljskimi državami. Italija in Madžarska bosta v bodoče še naprej sodelovali v tesni skupnosti namenov za obnovitev in za napredek podonavke Evrope zaradi splošnih koristi in zaradi koristi obeh ljudstev.

S temi čustvi dvigam, Ekscelesca, kozarec na blagor plemenitega madžarskega naroda, na pozdrav prejasni visokosti, madžarskemu regentu in na vašo osebno srečo.

Bardossyjeva zahvala

Predsednik madžarske vlade je tako odgovoril:

»Ekscelesca! Zelo ginjen se Vam zahvaljujem za lep sprejem in za besede toplega prijateljstva in simpatije, ki ste jih blagovolili izreči. Čisto odveč je poudarjati, kako vsak Madžar, ki pride v Italijo občuduje silne uspehe fašizma in genialnega dela, ki ga je opravil njegov veliki Duce, to delo pa se je pod slavno vladavino Nj. Veličanstva Kralja in Cesarja razširilo na duhovno, umetnostno, tehnično in delovno področje.

Zame je zlasti veliko ugodje, da sem prišel v Rim v tistem trenutku, ko se italijanski imperij, tako trdno zasidran na granitnih temeljih, varno usmerja na poti uresničenja svoje največje moči in svoje najbolj bleščeče bodočnosti. Ves madžarski narod brez izjeme globoko občuduje junaki napor in veličastnega duha požrtvovalnosti, ki preveva ves italijanski narod in njegovo slavno vojsko to pa v skrbi za boljši red v Evropi, kateremu bo vtisnil pečat zmagovitih italijanskih vojsk.

Madžarski narod se z brezmejno hvaležnostjo spominja Vas, Ekscelesca, prvi državnik, ki je prožil prijateljsko roko na pomoč okrnjenemu madžarskemu narodu. To Vaše prijateljstvo je ustvarilo trdno podstavo, na katero se je naslonil na madžarski narod, ko je v tesnem sodelovanju s politiko osi Rim—Berlin zamogel dobiti nazaj del svojega ozemlja in s tem tudi položaj, ki mu po vsej pravici pripada v Srednji Evropi.

Madžarska vlada in milijoni Madžarov, ki so zbrani okoli nje, so trdno prepričani, da so bo samo s sodelovanjem z Italijo in z Nemčijo mogel doseči red v Podunavju, ta pa bo sponel na neposrednih temeljih pravice in bo edini zmožen narodom, ki tam žive, zagotoviti resnični mir, razvoj in blagostanje.

Zgodovinski dogodki v zadnjih mesecih so zblizali naše narode ne samo v ozemelskem smislu in že je bilo potrebno še bolj utrditi in poglobiti kar najbolj pristrčna čustva simpatije in prijateljstva, ki so globoko zasejana v sredi naših narodov. Ob strani naših mogočnih prijateljev ohranjamo mi Madžari varno vero in globoko upanje v našo bodočnost.

V tem duhu dvigam svojo čašo na čast Nj. Vel. Kralju in Cesarju in njegovi vzvišeni družini, na zdravje Vaši Ekscelesci ter veličini in prospehu italijanskega naroda.

Bardossy pri sv. Očetu

Vatikansko mesto, 5. junija. Ip. Pij XII. je danes opoldne sprejel predsednika madžarske vlade in zunanjega ministra Bardossyja in je ostal z njim v dolgem pristrčenem razgovoru.

Po avdienci je madžarski predsednik vlade obiskal kardinala državnega tajnika Magli-oneja. Kardinal Maglione je popoldne vrnil obisk madžarskemu predsedniku vlade.

Rim, 5. junija. Ip. Približno ob 13 se je Ekscelesca Bardossy udeležil kosila, ki ga je priredil njemu na čast Visoki Mojster vojaškega Malteskega reda. Kosilo je bilo v palači v ulici Condotti.

Uradno poročilo št. 365:

Letalsko in topniško bombardiranje Tobruka

Rim, 5. junija. Ip. Uradno poročilo št. 365 glavnega stana italijanskih Vojsnih Sil pravi: Severna Afrika: Strelji našega topništva so prizadejali precejšno škodo napravam in utrdbam trdnjave v Tobruku. Naša letala so znova bombardirala ladje in naprave na tem oporišču.

Egejsko morje: Ponoči so sovražna letala metala bombe na otok Rodos in povzročila nekaj škode.

Vzhodna Afrika: V pokrajini Galla in Sidamo sta dve naši koloni s skupnim nastopom poglani v beg sovražne sile. Pri drugem

napadu so naše kolonialne čete prizadejale hudo škodo polku »Nigeria«. Naši lovci so sestrelili letalo vrste »Hurricane«, neko drugo letalo pa so sestrelile naše strojnice.

Monakovo, 5. junija. Ip. »Münchener Neueste Nachrichten« objavljajo danes dopis iz Rima, v katerem potrjuje junaštvo čet, ki se upirajo v Abesiniji. Po junških bojih pri Kerenu in pri Amba Alagiju, se sedaj več tisoč mož ne bori samo proti angleškim oddelkom, ki so v veliki premoči, ampak so vzdržali tudi do dobe deževja in je zelo možno, da se bodo te postojanke v Abesiniji s takim junaštvom še dolgo držale.

Kreta - ogromna letalonosilka osi

V Londonu se vprašujejo, kam bo sedaj udarila vojska Osi

Helsinki, 5. junija. Ip. Finski časniki obširno pišejo o dogodkih na Kreti. List »Slogande« piše, da je otok Kreta podoben ogromni letalonosilki, ki bo v vzhodnem delu Sredozemskega morja odlično služila letalstvu Italije in Nemčije pri nadaljevanju vojne.

Dopisnik lista »Sammate« objavlja iz Londona poročilo, da se angleško ljudstvo sedaj samo še vprašuje, proti kateremu odseku se bo sedaj usmerila ofenziva držav osi. Dopisnik pravi, da angleški vojaški krogi menijo, da morajo računati z najbolj izrednimi in najbolj nesrečnimi možnostmi.

Washington, 5. junija. Ip. V ameriških listih vprašujeta časnikarja Alsop in Kinter ameriško vlado, naj vendar pojasni, zakaj je Wy-nant nenadoma moral priti iz Londona v Washington. Časnikarja menita, da je Wy-nant moral priti zaradi tega, ker je položaj Anglije vedno težji. Anglija se vedno bolj izčrpa, za vojsko so pa samo še najbolj trmoglavci Churchillovi sodelavci. Angleški poraz na Sredozemskem morju in na Bližnjem Vzhodu bo nevarno omajal položaj Anglije na Atlantiku.

Washington, 5. junija. Ip. Dopisnik listov Hearstove skupine poroča iz Šanghaja, da so izjave japonske vlade zelo jasne in odločne. Japonska vlada bo zadržno izpolnila vse svoje obveze, ki jih ima z osjo. Jasni cilj tega japonskega posega bo, da ameriško vojsko brodovje ne bo moglo s Pacifika.

Japonski zunanji minister Macuoka je namreč poslal dopisniku teh listov Wiegandu brzojavko, v kateri potrjuje svoje nedavne izjave. Delovanje ameriških letalcev na Kitajskem bo brezuspešno in Wiegand se vprašuje, kako morejo biti člani ameriškega senata tako slabo poučeni o položaju na Kitajskem. Pogodba med Japonsko in Rusijo dopušča Japonski veliko svobodno delovanje. Če bo ameriška vlada še prepovedala izvoz bencina na Japonsko, tedaj bo s tem samo sprožila potek dogodkov.

Berlin, 5. junija. Ip. Na Kreti so uvedli posebno vojaško sodišča, ki bodo sodila tistim, ki so zagrešili zverinski mučenje nad mnogimi nemškimi padalci.

Newyork, 5. junija. Ip. Ameriško časopisje še kar naprej obširno razpravlja o angleškem porazu na Kreti. Listi pišejo, da Churchill ne more več miriti angleškega javnega mnenja z drugim, kakor da obljublja pomoč iz Amerike. Roosevelt pa je dejansko vedno bolj v zadregi in ameriška vlada je vedno bolj rezervirana.

Ameriški zunanji minister Hull je bil na zadnjem razgovoru s časnikarji zelo molčeč in je izjavil, da ne more podati izjave, ker še ni prejel

Po Brennerju:

Mir je zavladal v Evropi

Bukarešta, 5. junija. Ip. Romunski tisk obširno piše o razgovorih na Brennerju in v glavnem podčrtava misel, da je sedaj v Evropi mir dovršeno dejstvo.

»Curentule« piše s tem v zvezi, da je danes vsa Evropa soglasna, da je treba evropski kontinent takoj organizirati na načelih novega reda. Ta uspeh je bil dosežen tudi zaradi tega, ker je Anglija nehoti v celoti pomagala, da bi izločila sama sebe z evropske celine. Ko bo v septembru

poteklo dve leti od začetka vojne, bo novi red v Evropi resničnost.

Nemčija ni sklenila vojaške zveze s Sovjetsko zvezo

Berlin, 5. junija. Ip. V Berlinu odločno zanikajo, da bi bila med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo sklenjena vojaška pogodba.

Pogreb Viljema II. bo v ponedeljek

Berlin, 5. junija. Ip. Pogreb bivšega cesarja Viljema II. bo v ponedeljek dopoldne in sicer v kapeli gradiča Doorn. Po želji pokojnega bodo slovesnosti v najožjem družinskem krogu.

Berlin, 5. junija. Ip. Ob smrti bivšega cesarja Viljema II. je Führer poslal brzojavno soz-lje vdovi bivšega cesarja in pa Kronprinzu.

Berlin, 5. junija. Na pogrebu bivšega nemškega cesarja Viljema, ki bo v ponedeljek v Doornu, bodo zastopali Hitlerja poveljnik suhozemskih vojskih sil na Nizozemskem, potem maršal von Brauchitsch, veliki admiral Raeder in maršal Göring. Bataljon letalcev in mornarjev mu bo izkazal zadnjo čast.

Egiptska vlada odstopila

Beyrut, 5. junija. Ip. Iz Kaira poročajo, da je egiptska vlada odstopila. Bivši predsednik vlade Hussai Siri paša je prejel mandat, da naj sestavi novo vlado. Nova vlada bi naj bila sestavljena na širši politični podlagi.

Preplah v Gibraltarju

Algeciras, 5. junija. Ip. Iz Gibraltarja poročajo, da je bil ponoči dan znak za letalsko nevarnost. Prebivalstvo je zbežalo v zaklonišča, kjer je ostalo nad eno uro. Toda na obzorju se ni pojavilo nobeno letalo.

Trgovski parnik »Strathmore«, ki je včeraj vkrcal 1200 prebivalcev, ki beže iz Gibraltarja, je nenadoma dvignil sidro in še ponoči odpeljal v smeri proti Atlantiku. Parnik sta spremljala rušilce in patrolna ladja. Nenadni odhod parnika

»Strathmore« je zelo presenetil, ker je bilo rečeno, da se mora na parnik vkrcati še 1000 beguncev. Ponoči je v isto smer odplula tudi ena letalonosilka.

Jeruzalemski mufti v Teheranu

Teheran, 5. junija. Ip. Semkaj je dopotoval skupno z drugimi zastopniki arabskega sveta iz Iraka in iz Palestine tudi veliki mufti iz Jeruzalema in bo imel v perzijski prestolnici važne razgovore.

Nemci niso bombardirali Dublina

Berlin, 5. junija. Danes zjutraj je irski poslanik v Berlinu vložil protestno noto zaradi bombardiranja Dublina z letali, za katere je verjetno, da pripadajo nemškim letalskim silam. Berlinski vojaški krogi so izjavili, da je v teku stroga preiskava, ki bo ugotovila, če so res nemška letala metala bombe na irsko prestolnico. V tem primeru bi šlo za veliko pomoto, kajti absurdno bi bilo verjeti, da bi nemška letala namenoma bombardirala Dublin. Tudi ni izključeno, da so lahko metala bombe nemškega izvora druga letala z izizvalnim namenom.

Vojni krivci v Srbiji pridejo pred sodišče

Berlin, 5. junija. Ip. Komisar pravosodnega ministrstva za zasedeno srbsko ozemlje je objavil pa radiu, da pridejo krivci zadnje vojne pred sodišče. Sodilo jih bo posebno sodišče.

Vichy, 5. junija. Ip. Francoski minister Berthe-lot je izjavil, da so v preteklem letu zelo napredovala obnovitvena dela v zasedenem delu Francije.

Nemško vojno poročilo:

Uspehi nemškega letalstva in podmornice

Berlin, 5. junija. Ip. Današnje nemško vojno poročilo se glasi:

Podmornice so na severnem delu Atlantika potopile skupno 24.000 ton sovražnega trgovskega ladjevoja.

Hitri čolni so na angleški obali napadli skupino lahkih angleških pomorskih vojskih sil in so v tej skupini, ki jo je ščitil rušilec, potopili pomorno vojno ladjo s približno 6000 tonami. Protinapadi sovražnih rušilcev so ostali brezuspešni.

Letalstvo je ponoči bombardiralo vojaško važne naprave v srednji in južni Angliji. Člasi uspešni so bili napadi na industrijske naprave pri Birminghamu in na pristaniške naprave v Chathamu.

Podnevi je bilo na škotski obali uspešno napadeno letališče Vick, ki so ga napadli bombniki. Pri napadu na tovarniške naprave v severnem

delu Škotske je bomba s polnim zadetkom razrušila veliko delavnico.

Na Kreti se zvišuje število ujetnikov in plena. V severni Afriki so baterije nemškega afriškega zbora napadle prevozna sredstva pri Tobruku in več parnikov, ki so bili v pristanišču. Na bojišču pri Sollumu je bil odbit sovražni napad. Nemško protiletalsko topništvo in lovci so dne 2. junija pri angleških napadih na letališče pri Tobruku sestrelili in uničili 3 sovražne lovce.

Včeraj popoldne in v večernih urah je sovražnik zaman poskušal prileteti nad zasedeno ozemlje. Prišlo je do letalskih bojev in je bilo sestreljenih 6 sovražnih bojnih letal. Posamično sovražno letalo je priletelo nad Schleswig Holstein. Ponoči ni sovražnik priletel nad nemško državno ozemlje, prav tako pa tudi ne nad zasedeno ozemlje.

Naredbe

Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino

Prijava podatkov o motornih vozilih, pregled in prepoved odsvojitve pnevmatike za motorna vozila

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino, smatrajoč za nujno potrebno, da se ugotovi popisni podatki za motorna vozila, registrirana v Ljubljanski pokrajini in da se odredijo potrebni ukrepi, ki bi zagotovili nabavo pnevmatik za motorna vozila kakor zahtevajo državne potrebe,

odreja:

Clen 1. Lastniki avtomobilov, priklopnih motornih vozil in motociklov, ki so na ozemlju Ljubljanske pokrajine in imajo prometno dovolilo, izdano v smislu navedbe notranjega ministra bivše kraljevine Jugoslavije z dne 12. decembra 1929, II. št. 39.003, morajo predložiti Visokemu komisariatu Ljubljanske pokrajine (oddelku II.), če imajo posebno prometno dovolilo, do vključitve 15. junija 1941-XIX, če takega dovolila nimajo, pa do 30. junija 1941-XIX, prijavo v dvojni, obsegajočo podatke, kakor jih zahtevajo obrazci, ki se dobijo pri tem oddelku.

Ce ni lastnika, mora napraviti prijavo tisti, ki ima vozilo iz katerega koli naslova v rabi ali hrambi.

Clen 2. Lastniki prometnih dovolil za motorna vozila katere koli vrste, izdanih po zgoraj omenjeni ministrski naredbi z dne 12. decembra 1929, II. št. 39.003, in veljavnih dne 31. januarja 1941-XIX, ki bi jih iz katerega koli vzroka (odsvojitve, prisilne oddaje, uničenja itd.) več ne imeli, morajo predložiti oblastvi iz prednjega člena prijavo v dvojni do vključitve 30. junija 1941-XIX, s podatki po zahtevah obrazca, ki se dobi pri istem uradu.

Clen 3. Od dne uveljavitve te naredbe je prepovedana odsvojitve pnevmatik, ki so del opreme ali rezerva avtomobilov in motornih koles brez priklole ali z njo, ne glede na njih lastnika, kakor tudi novih in rabljenih pnevmatik (plašev in zračnic) za omenjena vozila, ki so na ta dan pri trgovcih.

Prepoved ne velja za pnevmatike kot opremo ali rezervo avtomobilov in motornih koles brez priklole ali z njo, ki so last oseba, pripadajočega diplomatskemu zboru, kakor tudi ne za motorna vozila zgoraj navedenih vrst, registrirana v tujih državah in ki jim je dovoljen začasni promet v Ljubljanski pokrajini.

Clen 4. Trgovci, ki imajo pnevmatike, morajo predložiti do vključitve 15. junija 1941-XIX Visokemu komisariatu (oddelku II.) prijavo, obsegajočo popis oznak za te pnevmatike (znamka, tip, motornega vozila, za kakršno so uporabne, in registrska številka). Za rabljene pnevmatike je treba poleg tega navesti stanje, kako so ohranjene (zelo dobro, dobro, slabo, prenovljeno).

Clen 5. Na obrazloženo prošnjo lastnikov motornih vozil, ki jim je dovoljen promet, odredi Visoki komisariat (oddelku II.) od primera do primera prisilno oddajo pnevmatik po vloženih prijavah, pri čemer določi tudi ceno in pogoje za njih izročitev prosilcu.

Clen 6. Kdor ne bi vložil prijave v določenem roku, dasi je zavezan to storiti, ali bi jo predložil z nerazumni ali nepopolnimi podatki, se kaznuje, če dejanje ni huje kaznivo, denarno od 1000 do 10.000 dinarjev, v hujših primerih pa z zaporom od 15 dni do 6 mesecev.

Enako se kaznuje vsakdo, ki bi prodal ali nabavljal pnevmatike drugače nego je določeno v prednjem členu. Poleg tega se pnevmatike zaplenijo.

Ce so kazniva dejanja iz prednjih odstavkov tega člena združena s prikrivanjem pnevmatik, se kaznujejo denarno z 10.000 do 15.000 dinarji in z zaporom od 3 do 6 mesecev.

Clen 7. Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana dne 31. maja 1941-XIX.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli.

„Minov otok“ - Kreta

Kreta, ki do poslednjih dni ni bila Evropeem tako znana, pa ima važno vlogo v pomenu grške stare zgodovine. Pri imenu Kreta se nehoti spomniti stare grške bajke, in sicer boja atenskega kraljevskega sina Tezeja z Minotavrom. Ozadje te bajke, dasi je tako pravilna videti, pa je zgodovinsko resnično: Bil je namreč čas, ko so Atene malo pomenile in je bila Kreta močna. Na otoku je bil mogočen kralj Minos in pri kraju Knosos je bila mogočna stavba z imenom labirint, to je hiša Labirija. Od te dobe je seveda preteklo že tri do štiri tisoč let. Toda spomin nanj je seveda tudi kasneje še zmeraj živel med Grki. Po ustnem izročilu živi ta doba v Homerjevih epskih pesnitvah in celo zgodovinarja 5. stoletja, Herodot in Tukidides, še omenjata pomorsko Minovo vladno, ki je torej zgodovinsko resnična.

Dasi je oddlejek preteklo spet več tisočletij, vemo zdaj o preteklosti Kreta več, mnogo več, kot so vedeli stari grški zgodovinarji, ki so ji bili tako blizu. Mi smo se naučili brati dokumente, ki so jih imeli tudi oni, a ki jih niso uporabljali: to so najdbe, ki jih hrani zemlja in ki so jih spravile na dan lopate arheologov. Iz njih smo brali živo zgodovino Kreta. Glede na te najdbe so zlasti slavne izkopanine nemškega arheologa Schliemann, ki je po Homerjevih napotkih našel spet Trojo, dalje gradove Mikene in Tirine v Grčiji in ki je postal tudi najditelj kretskih palač. Cesar se Schliemannu še ni posrežilo doseči, to je uspelo Angležu siru Arturju Evansu. Njegove izkopanine v Knososi so imele sijajne uspehe in še zdaj niso dokončane, dasi trajajo že več desetletij. Na številnih mestih vzhodne Kreta so odkrili na isti način razne palače, mesta, jame in grobove. Poleg Grkov so opravljali to delo Angleži, Američani, Italijani in Francozi.

Najbolj čudno je to, da se je začela pred oči človeštva dvigati iz narode je bil povsem nova kultura. Ta kultura je bila popolnoma zase, jako bogata in krasna in se ne da z nobeno drugo primerjati. Ziveli in pospeševali so jo ljudje, ki so kasneje propadli, ki njih imena in jezika ne poznamo in ki so nam zato večna uganka. Eno pa vemo, da je ta človeški rod v veliki govorici narodov na mejah svetovnih zemljin prvičkrat jasno govoril evropski jezik. Sredi drugega

Maj - črni mesec za angleško brodovje

Anglija je že izgubila bitko za Atlantik

Berlin, 5. junija. Ip. V Berlinu izjavljajo, da je bil mesec maj najbolj črni mesec za angleško mornarico, kajti v tem mesecu je Anglija izgubila ogromno število svojega trgovskega in vojnega brodovja.

Nemška statistična poročila tako navajajo angleške izgube: v vojni mornarici je Anglija izgubila bojno ladjo, sedem križark, 11 rušilev, 7 torpedovk, 3 pomožne križarke, 4 podmornice, 6 izvidnic in 1 stražarsko ladjo.

Italijansko letalstvo in italijanska vojna mornarica sta potopili pet križark, dve podmornici in en rušilec.

V mesecu maju so poleg tega sile osi poškodovale 2 angleški bojni ladji, 2 letalonosilki in mnogo križark, rušilev in drugih lahkih edinic.

K tem ogromnim izgubam pa je treba prišteti izgube trgovskega ladjstva, ki znašajo 746

tisoč ton, kakor je bilo objavljeno v nedavnih uradnih poročilih.

Nemški listi objavljajo vse te navedbe danes pod velikimi naslovi in pravijo, da Anglija ni izgubila samo bitke na Sredozemskem morju, ampak tudi na Atlantiku.

Osem angleških parnikov - potopljenih

Newyork, 5. junija. Ip. Pomorska komisija je objavila, da je bilo 700 milj od ameriške obale potopljenih 8 angleških trgovskih parnikov s skupno 54.268 ton. Komisija objavlja imena parnikov, ki so: »Sanfelix«, »Star Cross«, »Rotterdam«, »Britishsecurity«, »Darlington Court«, »Ramilles«, »Silvryew« in »Clan Macdougall«. Ti parniki so bili potopljeni približno 700 milj vzhodno od Labradorja in 350 milj južno od Grönlandije.

Anglija troši ogromne sile pri Tobruku

Rim, 5. junija. Ip. Boji na Kreti so končani. Medtem ko ves svet z največjo pozornostjo pričakuje nadaljnji razvoj dogodkov, kakor ga bi narekovala sila Osi, se trenutno celo zanimanje obrača samo na boje v Cirenaiiki, ki je edino bojišče ob Sredozemskem morju.

Naše topništvo je bilo te dni izredno delavno na bojišču pri Tobruku. Trdnjava je obdelovala tudi letalstvo Osi. Včerajšnje uradno poročilo je objavilo, da je bilo v pristanišču Tobruka potopljenih 5 parnikov majhne tonaže, najbrž pa je bil zadet še en parnik. Z vsem tem mora sovražnik naravno računati.

Pri vseh teh bojih pa bi bilo zanimivo pojasniti delavnost armadnega zbora, ki se tod vojskuje. Če vzamemo številke na splošno, moramo računati, da je treba za vsakih tisoč mož dnevno preskrbeti 10 ton živeža, prav tako pa tudi prepeljati potrebno vojno gradivo. Baterije z majhnimi topovi porabijo za tisoč strelcov približno 10 ton streliva, baterije s topovi srednje vrste pa porabijo za tisoč strelcov tudi do 30 ton streliva. To pa so komaj približne številke, ki naj nekoliko olajšajo presojo položaja. K temu je treba prišteti še dovoz bencina in goriva za vse vrste avtomobilov in oklepnih vozil, kajti boji se razvijajo v pokrajini, kjer ni mogoče računati na nič takih proizvodov.

Ce se vse to upošteva, tedaj se lahko preračuna, kaj vse morajo Angleži dovažati svoji posadki v Tobruku, ki je obkoljena že od srede meseca aprila. Prav lahko se reče, da morajo Angleži dnevno po morju pripeljati približno 2000 ton vojnega gradiva in drugih potrebščin v pristanišče v Tobruku. Kadar pa je treba število posadke povečati, je seveda treba še povečati dovoz. Napor, ki ga mora sovražnik opravljati in vzdrževati v odseku pri Tobruku, je ogromen. Toda trdnjava Tobruk ni obkoljena samo na suhem, ampak so naša letala stalno nad morjem pred pristaniščem in bombe z naših letal so že potopile in še potapljaio mnogo parnikov, ki dovažajo potrebščine.

Ker je dovoz vsak dan težji in ker Anglija izgublja vedno več svojih ladij, mora pri dovozu v Tobruk uporabljati sedaj že najrazličnejše parnike, ki jih ima še na razpolago. Kljub temu pa je v poldrugi meseci Anglija silno drago plačala oskrbovanje Tobruka. Samo v vodah pri Tobruku je bilo izločenih iz prometa približno 40 njenih ladij, 15 ladij pa je bilo potopljenih, te ladje pa so imele skupno 50.000 ton. — V pristanišču Tobruka so naše bombe pri teh bojih zadele 9 vojnihi ladij.

Iz vsega se vidi, koliko stane sovražnika vzdrževanje posadke in postojanke v Tobruku. Pri tem pa je delovanje našega topništva vedno bolj točno, naša letala pa vedno huje zdelujejo sovražnika in njegovo ladjevje.

V Vzhodni Afriki pa so vremenske razmere vedno slabše. Tam je nastopila doba deževja in dež bo skoraj popolnoma ustavil delavnost. Tam se mora naša vojska vojskovati v divjih in težko dostopnih pokrajinah in zato se lahko še tem bolj razume, kako težaven mora biti položaj vojskujočih se oddelkov. Naši oddelki se sicer predvsem branijo, toda sovražnik mora

prehajati v stalno ofenzivo in se tudi oskrbovati. Kljub vremenskim težavam pa lahko rečemo, da so slednje vendarle bolj naklonjene našim oddelkom, ker jih podpirajo tako, da lahko zavlačujejo svojo obrambo. Prav tako so naši oddelki razdeljeni na več odsekov in točk, dasi bi sovražnik želel z eno potezo doseči odločilne uspehe na eni sami določeni točki.

Nesreča španskega parnika

Madrid, 5. junija. Ip. Ko je vozil v pristanišče Pasajes, je nasledel španski parnik »Lalin« in se je takoj potopil. Ves tvor, in sicer 65.000 litrov petroleja, je izgubljen. Posadka je bila rešena.

Nemški parnik priplul v Argentino

Buenos Aires, 5. junija. Ip. V pristanišče La Plata je priplul nemški parnik »Erwanger« (6.101 tona), ki je zapustil pristanišče Monte v Cileju v sredini maja in priplul v argentinsko pristanišče po 20 dneh vožnje. Parnik je vozil čisto blizu angleških otokov južno od Argentine.

Stavke ovirajo Ameriki izvoz v Anglijo

Newyork, 5. junija. Ip. Velike količine potrebnih, ki so pripravljene v Newyorku in čakajo na prevoz v Anglijo, ne morejo biti natovorjene, ker so pristaniški delavci stopili v stavko. V pristanišču leži blaga za več milijonov dolarjev, vsega tega blaga pa sedaj ni mogoče nakladati, ker stavka namesništvo in delavstvo iz 74 podjetij in drugih skladišč.

Skladišča so polna različnega blaga, ki se je že začelo kvariti, ker skladišča nimajo hladilnikov ali pa drugih naprav, ki bi lahko ščitile blago za daljšo dobo.

Slavkajoče delavstvo zahteva povišanje mezd in sporazum še ni na vidiku.

Rooseveltovi načrti z Grenlandijo

Washington, 5. junija. »Il Resto-Del Carlino« je priobčil kratko notico, v kateri pravi, da je predsednik Roosevelt zapovedal, naj se začne pripravljati Grönlandija za defenzivo. Severnoameriške čete so baje že na poti, da bodo zasedle grönlandska pristanišča in letališča.

Amerika pleni ladje

Newyork, 5. junija. Ip. Ameriške oblasti so obvestile paroplovne družbe, katerih parniki pristajajo v ameriških lukah in v pristaniščih Mehike

Opozorilo lastnikom motornih vozil

Občinstvo, ki je v skladu z odredbo Visokega Komisarja obvezano zamenjati tablice na avtomobilskih in motociklističnih vozilih, se obvešča, da se morajo vse formalnosti, ki so s tem v zvezi, opravljati pri posebnem uradu, ki je bil v ta namen odprt v uradnih Ljubljanskega velesejma na Gospodarski cesti. Uradne ure so od 8—12 in od 15—18.

Smrt angleškega petrolejskega kralja

Amsterdam, 5. jun. Kakor javlja Reuter, je v noči od sobote na nedeljo umrl 67 letni angleški petrolejski kralj lord Cadman. Bil je predsednik petrolejske družbe angloirške in svetnik angleške vlade za vse slične petrolejske koncernce. Cadman je imel v dobi po vojni največji vpliv na vse tozadavne družbe in petrolejska najdišča, obenem pa je zavzemal važno mesto tudi v političnem delu angleške vlade in je kot tak prisostvoval tudi pri pogajanjih v San Remo. Po njegovih besedah je Anglija imela pod svojim nadzorstvom 90% vseh petrolejskih najdišč na svetu.

Portugalska pošilja okrepitve na Azore

Lisbona, 5. junija. Ip. Portugalsko vrhovno poveljstvo je na Azorske otoke odpotlo nov oddelček letalcev in brežičnih telegrafistov. Z istim oddelkom je odpotovala na otoke tudi nova skupina častnikov. Ti oddelki bodo povečali posadko na otoku.

Civilno prebivalstvo zapuša angleška mesta

London, 5. junija. Ip. Londonski radio je objavil poročilo, da so dosedaj odpeljali iz pokrajini, kjer je bombardiranje zlasti hudo, 1.315.000 žena in otrok.

Ledeni plaz na norveški progi

Oslo, 4. jun. Čudovita nezgoda bi se bila pripetila na neki norveški železniški progi, ki bi bila kmalu zahtevala na stotine človeških žrtve. Vlak, ki vozi iz Riksgrensena proti Narviku, se pelje po progi tik skandinavskih Alp. Blizu postaje Hunddahl je se odtrgal velikanski plaz ledu

dla v razvaline, velik del ljudstva se je izselil in si poiskal drugo domovino. Kreta je postala provinca v veliki državi Ahajcev

Novo telefonske zveze med Ljubljansko pokrajino in Italijo

Nov napredek za trgovski in industrijski stan nove pokrajine je omogočen z ureditvijo dveh novih medkrajevnih (brzojavnih in telefonskih) zvez med Trstom in Ljubljano za javno službo, kar je odredil Visoki Komisar.

Prva zveza, ki je visoko frekvenčna telefonska naprava, je bila dana v promet že dne 9. maja z vpostavitvijo potrebnih naprav, ki so bile razporejene 1. pri drž. telefonskem uradu v Trstu, in 2. na Spici pri Ljubljani, kjer je bil za to narejen poseben lokal.

Druge telefonska zveza je sestavljena iz dveh bronastih žic 3 mm širine, ki sta bili postavljene na že obstoječo telefonsko linijo v dolžini 101 km. Izvedba tega dela je bila izvršena zelo hitro po slovenskem osebu ljubljanskega ravateljstva P. T. T. v odseku Ljubljana—Planina, dočim je italijansko osebje položilo nove žice od gradbenega ravateljstva za brzojav in telefon v Trstu na odseku Planina—Trst pod vodstvom in nadzorom nadzorskega osebja glavnega ravateljstva P. T. T.

Potrebno je omeniti, da se moreta obbede novi zvezi priključiti pri drž. uradu v Trstu na italijansko telefonsko omrežje v podzemeljskih kabljih državnih podjetij za telefonsko službo, kar omogoča novi pokrajini nove telefonske zveze z Italijo ter inozemstvom.

Visoki Komisar za Dalmacijo pri sv. Očetu

Vatikansko mesto, 5. junija. Ip. Sveti oče Pij XII. je danes dopoldne sprejel v zasebno avdienco Visokega Komisarja za Dalmacijo, Giuseppa Bastianinija in njegovo družino.

Glavni ravnatelj italijanskega tiska v Ljubljani

Ljubljana, 5. junija.

Glavni ravnatelj italijanskega tiska je v navzočnosti Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino, kot zastopnik Ministra za ljudsko kulturo včeraj sklical voditelje tukajšnjega tiska ter imel z njimi več razgovorov.

škega zaliva, da naj odstopijo svoje parnike ameriški vladni, ki bi jih porabila za izvedbo svojega oboroževalnega načrta. Ameriške oblasti računajo, da bodo tako lahko zaplenile približno 60 ladij.

Izgubljena angleška pošta

Rim, 5. junija. Ip. Angleška poštna uprava je objavila, da so se izgubila vsa pisma in vsi poštni zavoji, ki so od 1. do 25. aprila bili poslani v Južno Ameriko. Ladje, ki so prevažale to pošto, so bile namreč potopljene.

Isto uradno poročilo angleške poštne uprave pravi, da uprava ne more več odgovarjati za poštne pošiljke v Kanado ali pa za pošiljke, ki so bile poslane v marcu in v aprilu v Združene ameriške države.

Iz tega uradnega poročila poštne uprave se vidi, da so morale biti dosedanje angleške pomorske izgube resnično ogromne.

Rim, 5. junija. Ip. Na zborovanju angleške delavske stranke je včeraj Skinwell izjavil, da je položaj angleške mornarice izredno težak. Če Anglija ne bo sposobna takoj popraviti in izpopolniti izgube našega ladjstva in nadomestiti izgube vojnihi ladij in to s pomočjo Amerike, tedaj dvomim, da bi bila zmaga še možna, je rekel angleški delavski voditelj.

in je zasul vso progo. A vprav takrat, ko bi bil moral vlak prevoziti tisti del proge, je strojevodja zapazil, kako hiti proti vlakom neki možki in maha z rokami ter vpije na vso moč. Strojvodil se je prav na tistem način posrečilo ustaviti vlak komaj deset metrov pred zasuto progo. Tako so se resili potniki in vlak, ki bi se bili sicer prekopicnili čez ledovje in strmoglavili v prepad.

Finančni ukrepi v Srbiji

Belgrad, 5. junija. Poveljnik okupacijskih sil v Srbiji je izdal celo vrsto odlokov gospodarskega in finančnega značaja. Z enim takim odlokom je zasilno vzpostavil in uredil bankarski in valutni promet. Na mesto dosedanje jugoslovanske narodne banke obstajala od sedaj naprej srbska narodna banka, ki je danes zjutraj že začela delovati. — Za načelnika civilne uprave je postavljen guverner, ki bo stal ob strani komisarju. Za to mesto je bil določen dr. Milan Radosavljevič, ki je bil od januarja 1941 guverner bivše jugoslovanske narodne banke. Komisar za zasedeno srbsko ozemlje bo Soengen, ravnatelj pri Nemški banki (Reichsbank). Narodna banka kraljevine Jugoslavije je v likvidaciji. Dosedanji jugoslovanski bankovci bodo zamenjani za srbske bankovce v razmerju 1:1, t. j. en srbski dinar za en stari jugoslovanski dinar.

Pol milijarde lir škode v strahotnem požaru v Ameriki

Jersey City, 5. junija. Velikanske vrednote 25 milijonov dolarjev, kar je pol milijarde lir, je uničil velikanski požar v pristanišču Jersey City. In kakor poročajo zadnje vesti, še do danes ta požar ni pogasjen. Uradna obvestila pravijo, da v zgodovini Združenih držav še ni bilo takega požara, kakor je bil te dni v Jersey Cityju, ki je izbruhnil v blizu za živino in je v eni uri pogoltnil velikanska skladišča pšenice v poslopju, ki je imelo osem nadstropij in kjer je bilo shranjenih več milijonov bušljev tega posebno za te čase tako dragocenega žita. Ni še dognano, kako je mogel izbruhniti požar v teh skladiščih, ki so bila še posebej pod strogim nadzorstvom, saj tudi Ameriki, ki ima sicer mnogo pšenice, ni v teh časih vseno, ali jo pogoltno plameni ali pa bi bila na razpolago za armado in izvoz. Hkrati so plameni uničili v Vancouveru veliko tvornico za letala, ki je prav tako do tal pogorela. Tudi tukaj je škoda neprecenljiva in prav tako tudi tukaj nihče ni vedel, kako je požar nastal.

Protizidovski zakoni v Zagrebu

Zagreb, 5. junija. Ip. Poglavnik je objavil zakonski ukaz, s katerim se židje popolnoma izločujejo iz književnosti, časnika, umetniških krogov, iz gledališča in iz filmskih podjetij.

Ovčjereja na Dolenjskem

Novo mesto, 3. junija.

Dolenjska je po velikem delu svoje površine, kar se kmetijstva in živinoreje tiče, kompleks, na katerem igrajo najvažnejše vloge naravni faktori, kar ima za posledico, da je velik del Dolenjske prisiljen k ekstenzivnemu gospodarjenju, kateremu daje pečat dejstvo, da je gospodarsko udejstvovanje in uspevanje v prvi vrsti odvisno od naravnih faktorjev, ki jih umetno ni mogoče spremeniti ali vsaj v veliki in zadostni meri ne. Na Dolenjskem smemo torej govoriti o ekstenzivnem gospodarstvu.

Za tako ekstenzivno gospodarstvo pa je edina primerna panoga živinoreja ovčjereja. Edino ovca nore namreč v vseh, tudi strmih predelih, izkoristi pašo, je v hrani zelo skromna in ekonomična in jo je mogoče pustiti na paši od zgodnje pomladi do pozne jeseni in ji je tako treba poskrbeti za hrano le v zimskih mesecih. Za Dolenjsko pa je važno zlasti še to, da potrebuje ovca zelo malo vode in da zelo lahko prenaša pomanjkanje vode. Kljub vsej svoji skromnosti v prehrani pa nam ovca nudi mnogo koristi, saj nam daje obleko, hrano in gnoj in zlasti sedaj, ko smo dobili brezmesne dneve, denar. Ovčje meso gre namreč danes dobro v denar in so minili časi, ko so širše krogi našega prebivalstva ovčje meso odklanjale. Pomanjkanje govejega mesa je ljudi prisililo, da so pričeli zopet segati po ovčjem mesu, ki bo pri konzumentih vedno bolj pridobivalo na ugledu.

Dolenjska je kakor ustvarjena za ovčjerejo, zlasti okraji Novo mesto, Kočevje in Črnomelj. To so planinski živinorejski okraji, ki so za ovčjerejo prav primerni, imajo obilo dobrih pašnikov za ovce, imajo pa žal majhno število ovac, čeprav bi bilo pričakovati, da bi zaradi ugodnih naravnih faktorjev vprav ovčjereja bila kar najbolj razvita. Zlasti znani dolenjski stelniki bi mogli dati velikemu številu ovac dovolj pašo, le da bi jih bilo poprej treba z malenkostnimi investicijami urediti. Naša dosedanja agrarna politika ni bila dolenjski ovčjereji nič kaj naklonjena. Agrarne operacije in z njimi zvezane parcelacije stelnikov so napravile mnogo škode, kar razvoju ovčjereje nikakor ni moglo koristiti. Razmere so nas sedaj prisilile, da bomo v večji meri morali posvečati pažnjo dolenjski ovčjereji, ki bo dolenjskemu kmetu lahko dala dosti zasluga, mestnemu prebivalstvu pa dovolj mesa.

S pridnim in sistematičnim delom bi se dalo kaj kmalu obseg ovčjereje na Dolenjskem občutno razširiti in dvigniti število ovac, ki bi se glede na pašo, ki je na razpolago, dalo za večkrat povečati. Seveda bi bilo napačno, ko bi sedaj kar brez načrta in premisleka dolenjski ovčjereji šli za tem, da brez ozira na kakovost število ovac pomnožijo. Treba je namreč premisliti in oceniti, katero pasmo naj dolenjski ovčjerejec goji, da bo imel od ovčjereje čim več dohodka.

Trenutno prevladuje na dolenjskih pašnikih domača dolenjska ovca, tako imenovana pramenka. Domača dolenjska pramenka se je razvila iz bosanske in hrvatske pramenke, ki pa se je na Dolenjskem brez dotoka sveže krvi tako samostojno razvijala, da jo danes že lahko smatramo za samostojno, domačo pasmo. Dolenjska ovca je skromna in doseže povprečno 50 kg ter je zlasti primerna za ekstenzivno ovčarstvo. Zelo odporna je proti suši in zadovoljna s slabo in skromno hrano. Kvaliteta njene volne pa je zelo slaba. Ta pasma pa za Dolenjsko danes ni več primerna in bi bilo treba uvesti pravo gospodarsko pasmo, ki bo dala ne le več mesa, ampak tudi boljše volno, ki se bo zaradi razvoja tekstilne industrije pri nas dala vedno bolj prodajati. Bivša banska uprava je to že pred leti spoznala in je zato na Dolenjsko dala nekaj vagonov ovac solčavsko-jezerske pasme. Imela je namen, da se dolenjska pramenka zamenja s solčavsko ovco. Nekateri strokovnjaki pa so takrat dvomili v uspešnost te zamenjave. Mislili so namreč, da zaradi povsem drugačnih klimatskih prilik solčavska ovca na Dolenjskem ne bo uspevala. Praksa pa dvomljivcem ni dala prav. Kmetje, ki so dobili solčavsko ovco, so namreč domačo pramenko začeli opuščati, ostali kmetje pa so si od prvih nabavljali solčavske ovce, pramenke pa opuščali. Tudi ni bilo na solčavski ovci opaziti nobenih znakov neopornosti ali slabosti, nasprotno, ovce so v dobri kondiciji in so zelo dobro negovane. Tako se je solčavska ovca ohlesla v novomeškem in kočevskem okraju. Drugače je v nekaterih delih črnomalskega okraja. Nekateri kraji tega okraja (Semič, Trnovec, Radovica) namreč solčavsko pasmo odklanjajo z motivacijo, da ima domača pramenka boljše meso in da konzumenti meso solčavske ovce odklanjajo. V teh krajih je še zelo v navadi pečenje mladih jagnjet na ražnju in prav ti konzumenti se ne morejo in nečejo navaditi na novo ovco. Nikakor ne bi kazalo sedaj tem ljudem vsiliti solčavsko pasmo. Naj ohranijo svojo domačo ovco, vendar bi pa bilo treba to ovco selekcionirati na večjo težo in boljše kakovost volne. Tako v teh

redkih krajih. V vseh drugih dolenjskih ovčjerejskih predelih bi pa bilo treba intenzivno delovati v smeri, da bi bila domača ovca čimprej zamenjana s solčavsko. S tem bi bil v dolenjski živinoreji in v vsem gospodarstvu storjen velik korak naprej, ki bi prišel v korist tudi splošnosti, ker bi kmet imel dovolj dohodkov, konzument pa dovolj mesne hrane, katere mu govedoreja in svinjereja ne bosta mogli dati.

Prijava goveje živine, prodaje in zakola

Visoki Komisar je izdal odredbo o prijavi živine, ki se glasi:

Čl. 1. Vsi lastniki goveje živine morajo prijaviti število glav svoje živine po posestnem stanju dne 1. junija 1941-XIX. Prijave je vložiti na posebnem obrazcu, ki se dobi pri vseh občinah pokrajine do 7. junija.

Kaj predstavlja danes Slovenska športna zveza

Ostalo ji je 8 športnih zvez in 40 športnih društev - Mednarodna stopnja našega športa

Ljubljana, 5. junija.

Predstavniki športa in vrhovna športna organizacija v bivši Sloveniji in danes v Ljubljanski provinci je Slovenska športna zveza. Na sedanem njenem področju je včlanjenih v njej 8 športnih zvez za posamezne športne panoge ter predstavniki vseh ostalih 13 športnih panog, ki se goje v Ljubljanski provinci. Vse ostale organizacije za telesno vzgojo, kot so bile to telovadne organizacije Zveza slovenskih fantov in Sokol ter planinske organizacije, niso v zvezi včlanjene.

Vseh športnih organizacij, osnovanih po olimpijskih načelih, je v Ljubljanski provinci: 1. Vrhovna športna zveza, 2. 8 športnih zvez za posamezne športne panoge, in sicer: nogometna, lahka atletika, plavalna, kolesarska, table tenis, boks, drsalna in zimskošportna; 3. 40 športnih društev, nekatera z večjim številom sekcij.

Po posameznih športnih panogah goji v Ljubljanski provinci: 16 klubov smučanja, 15 klubov nogometa, 6 klubov kolesarstva, 5 klubov motociklizma, 5 klubov lahke atletike, 4 klubi table tenisa, po 2 kluba plavanje, tenis, težko atletiko, boks, ženske športe, sankanje, konjske športe, po 1 klub pa avtomobilizem, drsanje, kajak, veslanje, hockey na ledu, sabljanje strelski in jadrni šport.

Vse športno gibanje med Slovenci je delo zasebne iniciative ter si je ob delni podpori oblasti ustvarilo svoj današnji položaj. Znatne so športne

Lahkoatletski meeting SK Planina

SK Planina priredi dne 8. junija ob 16.30 na Stadionu meeting za juniorje B in C, omladince in seniorje. Pravico nastopa imajo člani klubov SLAZ. Prijavnina je za posamezno točko 3 din. Prvi trije v vsaki disciplini prejmejo diplome. Prijave atletov in točk, v katerih bodo nastopili, je treba oddati z določeno prijavnino do petka, 6. junija ob 12 na naslov: Mevlja Franc, uradnik OUZD, Miklošičeva cesta. Prijave pa, ki bi pripadle kasneje kot je določeno, ali pa prijave brez prijavnine, se ne bodo upoštevale!

Vrstni red disciplin: ob 16.30: 200 m zapreke seniorji, met diska omladinci, višina juniorji B; ob 17: 80 m predteki jun. C, met kopja jun. B; ob 17.20: 80 m predteki jun. B, skok v višino juniorji C, met kopja jun. C; ob 17.45: 800 m omladinci, višina omladinci; ob 18: 300 m jun. C, palica ena., kopje jun. C; ob 18.10: 1000 m jun. B in C; ob 18.20: triskok seniorji; 80 m finale jun. C in B; ob 18.30: 2000 m seniorji; ob 18.45 4x200 m seniorji in omladinci; ob 18.55: 4x100 m jun. B in C.

Athlete ponovno opozarjamo, da se bodo točke vrstile v priobčenem vrstnem redu in točno ob napovedanem času! — SK Planina.

Namizni teniški turnir SK Korotana

SK Korotana razpisuje za 7. in 8. junij propagandni turnir, ki, po zanimanju igralcev sodeč, ne bo dosti zastajal za prejšnjim. Turnir bo v športnih prostorih Korotana na Rakovniku. 7. junija bo ob 18.30 zbiranje v navzočnosti zastopnikov sodelujočih igralcev. Takoj nato se prične tekmovanje in traja do 23. Drugi dan je tekmovanje od 8—12 in od 14 do konca. Igralec, ki ni v času, ko bi moral nastopiti, na mestu, avtomatično izpade. Čaka se nanj samo 20 minut.

Čl. 2. Vsaka prodaja in zakol živine morata priti prijavljena v 24 naslednjih urah občin, pri kateri je bila vložena prijava.

Čl. 3. Se izvršitve te uredbe je poverjen Prevod, ki se bo v ta namen lahko posluževal sodelovanja občin pokrajine.

Čl. 4. Kršitelji te naredbe, ki bo stopila v veljavo z dnem objave v »Službenem listu Ljubljanske pokrajine«, bodo kaznovani z denarno kaznijo od 5000 do 15.000 din in v hujših primerih z zaporno kaznijo do 3 mesecev.

Sindikat kovinske industrije v Trstu. Te dni se je konstituiral sindikat kovinske industrije v Trstu, za čigar predsednika je bil postavljen inž. Virgilij Badino, ravnatelj največje tržaške kovinske industrije, podjetja »Ilvania«.

Prodaja mesa v Italiji. Za prodajo mesa so določeni v Italiji naslednji dnevi: goveje meso: sobota in nedelja; perutnina: sobota in nedelja; ponedeljek: ovčje meso; sobota in nedelja; notranji deli: sobota, nedelja, ponedeljek, torek in sredo, salame, klobase in slično: sobota, nedelja in ponedeljek.

zgradbe, ki so jih zgradili Slovenci, od katerih pa je večji del ostal izven Ljubljanske province. — V Ljubljanski provinci imajo naslednja društva svoje športne prostore: SK Ilirija letno in zimsko športno kopališče, tenis prostore, ki se v zimi preurede v drsališče; ZSK Hermes športni stadion za nogomet, atletiko, kolesarstvo in motociklizem; ASK Primorje in SP Ljubljana skupno igrišče za atletiko in nogomet; SK Planina športni stadion v souporabi; SK Korotan športno igrišče; SK Reka športno igrišče; SK Jadran športno igrišče; SK Elan (Novo mesto) športno igrišče; Kolo jahačev in vozačev v št. Jerneju konjsko dirkališče; Ljubljanski športni klub športno igrišče s čolnarno in tenis prostorom; Kajak klub čolnarno ob Ljubljani; Ljubljanska zimskošportna podzveza skakalnice v Mostcu; Sm. klub Polž Dom na Polževem nad Višnjo goro in skakalnico.

Poleg teh društev deluje v Ljubljani Ljubljanska plavalna šola, Aeroklub Naša krila pa ima na Blokah šolo jadrnega letalstva.

Športno stopnjo, ki dosega mednarodno kvalifikacijo, so dosegli v Ljubljanski provinci naslednji športi: plavanje, smučanje, lahka atletika, kolesarstvo, motociklizem, drsanje, sabljanje, kajak in table tenis.

Kakor vidimo iz gornjega, je športno življenje Ljubljanske province bogato in razgibano ter nam je dosedanje delo in uspeh porok, da se bo slovenski šport tudi v novi državi uveljavil.

Tekmuje se v sledečih skupinah: a) moštva — prijavina 20 din, b) single seniorjev — prijavina 10 din, c) double — prijavina 15 din, d) neverificirani igralci: seniorji — prijavina 8 din, juniorji — prijavina 5 din.

Prijave igralcev s skupinami, v katerih žele nastopiti, je treba prijaviti najpozneje do zbiranja. V skupinah pod abe morejo nastopiti le v STTZ včlanjeni igralci, v skupini pod d) pa vsakdo, ki goji ta lepi šport. Prva dva (pod b) trije) zmagovalca posameznih skupin prejmeta pokale, oziroma praktična darila. V skupinah ac morajo nastopiti najmanj 4 pari, pod bd pa najmanj 8 igralcev, sicer posamezne discipline odpadejo.

Juniorji morajo imeti pri sebi izkaznico, ki je iz nje razvidna igralčeva starost (1925 in mlajši), drugače se jih bo izključilo od tekmoovanja.

Podrobnejša določila so prejeli klubi, vsakdo jih pa lahko dobi tudi pri prireditelju na Rakovniku (tel. 41-62, 41-63, g. Matko).

Slovenska kolesarska zveza Ljubljana. — Upravni odbor Slovenske kolesarske zveze in ljubljanske podzveze sklicujeta skupno sejo v četrtek, dne 5. t. m. ob 20 v prostorih kavarne Vospernik, Stari trg št. 34. — Obenem se na prošajo predsedniki odnosno načelniki kolesarskih klubov in sekcij, da se te seje sigurno udeležijo. Ker je že zadnji čas, da bi se pričelo z aktivnim delovanjem, prosimo, da se seje udeležijo tudi vsi odborniki, da bi se moglo sklepati o organiziranem krožne dirke.

Slavija : Grafika, »derby« *na igrišču Mladice 8. junija ob 17 popoldne. V nedeljo, 8. junija bo igrišče Mladice spet oživilo. Igrala bosta zborna nasprotnika za pokal S. N. Z. Tekmarna gora nudila gledalcem lep športni užitek ter bo ves čas na dostojni višini. Že imena posameznih igralcev nam povedo, da bo igra*

Ljubezen do življenja

Krščanstvo vzgaja slehernega otroka po zapovedi, da se vsakdo pregreši zoper Boga, kdor nalašč prizadeva škodo svojem življenju ali zdravju. Ker življenje ljubimo, pobijamo smrt in pobija jo armada znanstvenikov in zdravnikov, anatomov, biologov, bakteriologov, higienikov, kirurgov. Skoraj sleherni človeški ud ima svojo strokovnjaka specialista, in vsi hočejo izboljšati pogoje za življenje in čim dalje odriniti smrt. Imamo velikašne zavode za raziskovanje bolezni, na tisoče lekarn, na sto tisoče zdravil in javne razglose za pobijanje nalezljivih bolezni. V vseh državah so ministrstva za zdravje, so zdravstveni uradi, zdravstvena policija. Z velikimi denarnimi vsotami, z vsemi sredstvi znanosti, z neumorno odločnostjo delujemo za pobijanje bolezni in smrti. Vsi listi sveta so polni poročil, čim je kak učenjak izsledil vzroke kake bolezni. Tistega človeka, ki bo izušel zdravilo zoper raka, bodo v vseh petih delih sveta proslavljali kot rešitelja človeštva in njegovo ime se bo imenovalo v vseh mestih sveta: od Spitzbergov do Kapstadta in v krogu vse zemlje od severa do juga, od vzhoda do zahoda. Morda se bo vidi posrečilo povisati povprečno starost človeštva. Mogoče bo prišel kdaj čas, ko bo nekaj vsakdanjega, če bo človek star 90 ali 100 let. S smrtjo je slično ko s trpljenjem. Ljudje smo človeško trpljenje postotili, pa smo tudi vzroke za smrt postotili. Če smo prej kdaj brali v knjigah, da postane v nekih pokrajinah Indije na leto po deset tisoč ljudi žrtev tigrov in kat, smo se olajšano oddahnili, nič, hvala Bogu, da smo v Evropi. A zdaj se v naši tehniški Evropi vsako leto ponesreči več ljudi zaradi prometnih nesreč. V prejšnjih vojnah je popadalo toliko in toliko vojakov na bojišču: zdaj pa bombe z letal pobijejo mnogo več civilnega prebivalstva v mestih. Obratno pa je veda iznašla pomoč zoper kužne bolezni, ki so včasih razsajale in ki jih sedanji človeški rod sploh ne pozna več. Mogoče bo kdaj uspelo, da bodo odstranjene vse bolezni razen starostne oslabelosti. To bi bila hkrati najlažja smrt — telesno in duševno. Vendar — nekega dne prekorati vsakdo sredo svojega življenja in vsak dan postane naše življenje krajše. Vsak dan umre — v mirnih časih — po 90.000 ljudi, to je na uro po 3750, na sekundo po 63. Medtem ko tole bereš, je umrlo že 250 ljudi.

Počemu nam je bilo dano življenje, ko nam je pa spet vzeto? Pa vzeto tolikrat s silo, z vojsko, z lakoto, z mučenjem! Kakšen pomen ima to kratko, od prvega hipa ogroženo življenje? Kdo se igra z nami s to okrutno igro neizbežne smrti? Kdo nam je dal veselje do življenja, ljubezen do življenja? Kdo nam je dal voljo, da se branimo umreti celo tedaj, ko ne moremo in ne moremo živeti?

Ali je smrt zares dokončna pika našega življenja? A celo Nietzsche, ki je dejal, da je Bog mrtev, da Boga ni in ga nikoli ni bilo, pravi, da ni mogoče, da bi bil človek s smrtjo povsem uničen, da bi izginil v nič.

Če bi bili mi kristjani bolj krščanskega mišljenja kot navadno smo, potem bi morali v ljubezni do življenja ljubiti tudi smrt. V tej pomladi, ki je zdaj krog nas, bi morali videti tudi že sadove, ki so šele pravo življenje vse rasti. In v tem, ko ljubimo življenje in se pehamo zanj, se ne smemo hkrati plašiti s koncem. Smrt je le vhod v srečno življenje. Zatorej take smrti sploh ni, kot si jo mislimo v poganskem smislu. In tudi smrti kakega naroda ni. Vse smrti so izraz ljubezni do življenja, do boljšega življenja. To je zdravo in krščansko pojmovanje življenja in smrti.

napeta do zadnje minute. V moštvo Slavije igrajo bivši vratar Bratstva Sujovic, talentirani igralci, nadalje Pribovšek in Kržan, Milanović, Zadel in ostali.

Ž. S. K. Hermes — damska in moška lahkoatletska sekcija. Sporočam vsem članicam in članom, da se vrši v petek, dne 6. t. m. ob 20 v gostilni pri »Sokolu« *(nasproti stolnice) važen članski sestanek, ki je obvezen za vse članke sekcije. Načelnik.*

Boks. Na Dunaju je bila tekma za evropsko prvenstvo v peresni teži med dosedanjim prvakom Dunajčanom Weissom ter Romanom Lucienom Popescum. Zmagal je Weiss po točkah ter obdržal svoj naslov. — Zanimive in velikopotezno organizirane boksarske prireditve so bile v Italiji v raznih mestih. Priredila jih je armada ter je nastopilo na njih 307 amaterjev ter 79 profesionalnih boksarjev, vse samih vojakov. Tekme pa je gledalo 67.900 gledalcev-vojakov. Kakor se vidi iz tega, uživa boksarški sport v italijanski armadi veliko pažnjo. Reprezentanti italijanske vojske bodo nastopili proti reprezentanci Nemčije.

Otroški podlistek

Pravljice Božene Nėmcove

O bolem gadu

(Nadaljevanje.)

Bela je vzela košarico, spleteno iz zlatega protja, ter začudeno gledala cvetice. Listi in stebelca so bila iz zlata in srebra, rožne glavice pa iz dragega kamna. Kar stoji svet, še ni rodil takega cvetja.

Z novim upanjem je hitela mlada žena na trg, sedla na prejšnje mesto ter začela sple-tati venec iz teh prečudovitih rož. Če je že prvi dan bilo polno gledalcev, jih je bilo drugi dan še enkrat več in med njimi tudi kraljica. Seveda bi še veliko rajši hotela imeti zlati venec kakor zlato preslico. Takoj je vprašala cvetličarko, koliko hoče za zlati venec.

»Milostljiva kraljica! Za denar ga ne prodam, toda če me pustite h kralju v sobo, vam ga dam.«

Brez oklevanja je kraljica dovolila in jo povabila za zvečer v grad. Uboga žena je prosila Boga, naj ji da, da bi vsaj eno besedo mogla spregovoriti z ljubim možem. Ko pa je prišla na grad in jo je kraljica zopet popeljala h kralju v njegovo sobo, je kralj spal kot prej, ter ga niti poljubljaje, ne jok in ne prošnje niso prebudile iz trdnega spanja.

Se bolj žalostna kot prejšnji dan je šla Bela k gospe v vrbi, katere ljubeznive besede so jo vsaj nekoliko potolažile. Za trenutek ji je moževa mati dovolila, da se odpočila, nato pa ji je položila v naročje zlato tenčico, stikano kakor iz zlatega pajčevine, v katero so bili všiti najdražji dragulji, in ji rekla:

»V to tenčico se obleci in se postavi zvečer pred grad. Kraljica te bo zagledala in jo bo hotela imeti. Morda se ti bo sedaj posrečilo, kar želiš. Toda če hočeš doseči svoj cilj, ne pozabita te v tvoji mož na to vrbo. Vedno jo spoštujta in dobro se vama bo godilo. Kajti, dokler bo to drevo zeleno, tako dolgo bo skrbela za vaju vaša mati in vaju branila pred nesrečami.«

Po teh besedah je poljubila gospa Belo na čelo in je izginila.

Zvečer je že sedela Bela pred gradom in kmalu za njo je prišla mimo tudi kraljica s svojo spletično. Kako bi ne zahrepenela po dragoceni tančičasti obleki, ko pa je bila tako pohlepna! Bela pa ji drugače ni hotela odstopiti oblačila, kakor samo za dovoljenje, da gre lahko zopet ponoči h kralju. Kraljica ji je rada dovolila, samo da je prišla do tančičastega oblačila, ubogi ženi pa se je v srcu kar zasmejala.

Kraljevi hišnik je spal poleg kraljeve sobe, iz katere je že dve noči slišal glasen jok in neotlažljivo vzdihovanje. Nikakor si ni mogel razložiti te žalosti ter je zato sklenil, da bo vprašal kralja samega, kaj se tam dogaja. Tako ga je tretji dan res vprašal. Kralj se je zelo začudil ter mu ni hotel verjeti. Končno pa, ko je hišnik celo prisegel, se je kralj zamislil ter je ves dan premišljal samo o tem. In spomnil se je, da mu je zadnji dve noči kraljica sama mešala večerno pijačo in mu jo nesla k ustom. To mu je postalo sumljivo ter je sam pri sebi sklenil, da bo zvečer pazil nanjo. Kakor prejšnja dva večera, je tudi tretji večer prinesla sama kupo s pijačo. Kralj pa je ves čas okleval z njo, kar naenkrat zavpije: »Ali ne slišiš? Zdi se mi, da je na gradu strašen vik in krik?«

Kraljica je skočila k oknu, kralj pa je medtem izlil pijačo iz kupe za srajco ter tako kraljico prevaral. Nato je šel v svojo spalnico, radoveden, kaj se bo zgodilo. Kmalu nato so se odprla vrata in kraljica je stopila k postelji. Ko pa je videla, da kralj spi, je tiho odšla. Pripeljala pa je v sobo Belo, jo pustila samo s kraljem ter zaprla duri. Od stropa dol je visela svetilka iz alabastra ter je z blede svetlobo ozarjala tiho sobo.

Kralj je narhlo odprl veke. Ko pa je videl, da prihaja k njemu tako lepa gospa, katere ni poznal, jih je zopet zaprl ter poslušal, kaj bo rekla.

»Ah, zadnjikrat prihajam sedaj k tebi, dragi moj mož!« *je šepetala Bela s tako žalostnim glasom, da je kralju zatrepetalo srce. »Če me tudi sedaj ne uslišiš, moram oditi s svojo bolečino v srcu in ne bova se nikdar več videla, kajti od žalosti bom umrla. Samo ozri se na svojo Belo, samo eno besedico mi reci, dragi moj!« Tako je vzdihovala in šepetala ter vroče poljubila kot za slovo kralja na ustnice.*

Sedaj pa ni prosila zastoj! Kakor je kralja prvi Belin poljub rešil gadije kože, ki je v vezeh držala njegovo telo, tako je ta poljub rešil tudi njegov spomin ovoja, s katerim je bila njegova misel zakrita, da ni spoznal svoje drage žene. Kdo bi sedaj še vprašal, ali sta bila zelo vesela, ko sta se zopet našla mož in žena?

Zgodaj jutraj je prišla kraljica po Belo, toda kako je bila presenečena, ko jo je dobila v kraljevem naročju. Kakor strupena kača se je hotela vreči nanju in ju umoriti, toda kralj je potegnil svoj meč in jo z enim zamahom poplačal za vse zlo, ki ga je prizadejala njegovi ženi.

Prva pot moža in žene je bil k vrbi, kjer sta se zahvalila nevidni materi za njeno ljubezen. Vrba se je sklonila, studenec je zažuborel in zašumel, kakor da je vzdihnil zado, ker ne more odgovoriti. Druga pot je bila k Belinim staršem, ki so svoje, zopet najdene otroke pritisnili na prsi. Prodali so svojo kneževino in šli s hčerko. Pa tudi kmet in kmetica nista ostala v samotni, temveč sta odšla s sinom, ki sta ga vzgojila.

Do smrti jima je ostala vrba nad studencem sveta, a Bela ni predla nikdar več na drugo vreteno, kakor na srebrno z zlato preslico.

(Konec.)

Dar Kmetijske Akademije v Bologni ljubljanski univerzi

Kr. Kmetijska Akademija v Bologni je sledeč v zvezi Kr. Akademije znanosti iz Bologne sklenila podariti ljubljanskemu vseučilišču serijo publikacij Kmetijske družbe, katere naslednik je od leta 1900 dalje, pa tudi vse svoje lastne publikacije. Tako je Bologna plemenito dotirala vseučiliško knjižnico nove italijanske pokrajine s pomembno skupino italijanskih izdaj, ki se nanašajo na fizično, moralno, zgodovinsko in gospodarsko znanost.

Svobodni telefonski promet v Ljubljanski pokrajini

Eksc. Visoki Komisar je odredil, da se lahko telefonski pogovori v Ljubljanski pokrajini vrše brez poprejšnjega dovoljenja, da se tako pospeši ureditev trgovskih odnošajev in splošnih zvez.

Za telefonske pogovore z drugimi pokrajinami v Kraljevini je potrebno dovoljenje krajevnih Kvestur, kateri je treba v dveh izvodih predložiti prošnjo, od katerih bo ena z dovoljenjem izročena telefonskemu uradu.

Za telefonske pogovore z inozemstvom je treba prošnje v dveh izvodih naslavljati na Visoki Komisarjat ter jih predložiti krajevni Kr. Kvesturi.

Koledar

Petek, 6. junija: Kvatre; Bertrand Oglejski, škof; Prvi petek.
Sobota, 7. junija: Kvatre; Robert, opat; Ana Grazia, devica; Pavel, škof in mučenec.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspal gospod Joško Poljak, stud. phil. Pogreb bo v petek, 6. junija ob pol petih z žal na Pokopališče k Sv. Križu. Naj mu sveti večna luč! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

— Funkcije delavskih in nameštenskih zaupnikov ostanejo neokrnjene. Nekateri zaupniki, kakor tudi posamezni delodajalci so v dvomu glede veljavnosti zaupniških funkcij v zvezi z novo nastalim položajem. Tak dvom bi mogel kvarno vplivati na obstoječe zaupnike pri pravilnem opravljanju zaupniških funkcij. Prav tako bi se moglo zgoditi, da bi posamezni delodajalci preganjali ali celo odpuščali zaupnike. Po navodilih Visokega Komisarjata za Ljubljansko provinco obdržite vsi v letu 1940 izvoljeni delavski in nameštenski zaupniki še tudi dalje svoje zaupniške funkcije ter se njihove pravice in dolžnosti v ničemer niso spremenile. Isto velja za zaupnike, katerim so bile funkcije v letu 1940 podaljšane. Zljia Visokega Komisarja je, da vsi zaupniki ostanejo na svojih mestih ter da vestno in točno opravljajo zaupane jim naloge. Prav tako se apelira na delodajalce, da ne ovirajo pravilnega delovanja zaupnikov ter da jih ne preganjajo ali celo odpuščajo. — Delavska zbornica v Ljubljani.

— Dijaki! Kdor se hoče posvetiti duhovniški službi kot Franciškovi sin in je dovršil vsaj štiri razrede gimnazije, tega vabi slovenska franciškanska provinca sv. Križa, da stopi v njene vrste. Za nadaljevanje študija skrbi red. Natančnejša pojasnila nudi provincijalat, Ljubljana, Marijin trg 4.

— Vincencijeva konferenca za akademike ima velike naloge. Mnogo akademikov in srednješolcev se obrača s prošnjami za hrano in druge potrebe na Vincencijevo konferenco, ki pa nima sredstev. Vsi ki ste dosedaj podpirali Vincencijevo konferenco, pomagajte še sedaj. Vzemite na hrano kakega akademika ali pomagajte z denarjem in obleko. Vincencijeva konferenca za akademike, Ljubljana, Semeniška ulica 2, II. nadst., št. ček. računa 15.939.

— Poziv Rdečega križa. Rdeči križ, sekcija za socialno pomoč poziva vse one, ki so zapustili domove zaradi vojnih dogodkov in bivajo sedaj v Ljubljani, da se zaradi evidence prijavijo v pisarni Rdečega križa, sekcije za socialno pomoč, Ljubljana, Francišanska ulica 6/I.

— »Vrtec« št. 9. je pravkar izšel. Sole v bližini naj ga po možnosti dvignejo osebno v naši tiskarni, ekspedit. Kopitarjeva 6.

— Lepo, medlo se lesketajočo kožo po sončenju napravi Tschamba Fil. Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

— Obnova avtobusnega prometa na Sušaku. Avtobusi podjetja za javni monopolizirani avtobusni promet na Reki so že začeli voziti na vseh občinskih progah na Sušaku. V Bakru in na Meji. S tem so vpovstavljene redne linije za Trsat, Martinčičo, Kostreno, Sv. Ano, sv. Kozmo in Mejo. Prehod čez most pa je dovoljen samo s prehodno dovolilnico.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI
Predstave ob 16., 19. in 21. uri!
Globoka ljubljenska zgodba z najboljšimi italijanskimi igralci
Romantična pustolovščina
Gino Cervi — Assia Noris — Leonardo Cortese
Kino Matica, telefon 22-41
Junak iz Pampe
Kot dodatek: Razbojniki iz El Pasa
Napete cowbojske dogodivščine na ameriškem divjem zapadu
Kino Sloga, telefon 27-30
Italijanski velefilm
ETTORE FIERAMORSA
V gl. vl.: Gino Cervi, Elias Cegani, Clara Calamai in drugi. Film je v celoti opremljen s slov. napisli.
Kino Union, telefon 22-21

— Prvovrstni toaletni puder, vsestransko uporabljiv, iz izbranih surovin. cenen in domač: Gregoričev »Borosan«. Zahtevajte brezplačen vzorec v drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

— Uspele slike procesije Marije Pomočnice na Rakovniku kupi Mladinska založba, Stari trg 30.

— Bolečine sončnih opeklin Vam odvzame Tschamba Fil., kuža porjavu in se ne lušči. Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.
— Košnja se počasi pričenja. Od binkoštnih praznikov naprej imamo lepo in toplo vreme, ki je kaj ugodno za prvo košnjo. Okoliški kmetovalci sicer se ni o prileli s pravo košnjo, toda počasi se že pojavljajo na travnikih prvi kosci ob zgodnjih jutranjih urah, ki krepko režejo lepo travo. Ta se kaj hitro suši, ker je za sušenje zelo ugodno vreme. Na Vodnikovem trgu v Ljubljani so se včeraj pojavili prvi krepki kosci s svojimi kosami in so kmalu dobili zaposlitev. Prihodnji teden, posebno po prazniku sv. Rešnjega Telesa, nastopi šele prava sezona za košnjo. Mnogi stari, v vremenu izkušeni očanci z radovednostjo čakajo, kakšno vreme prinese sv. Medard, ki bo v nedeljo godoval. Ker sta bila pomladanska meseca april in maj v vseh krajih Ljubljanske pokrajine prav mokra in so bili povsod travniki primerno namočeni, računajo, da bodo letos spravili v kozo zelo lepo in obilno seno. Splošno so na deželi kmetje še založeni s starimi zalogi senna, le tu in tam ga je začelo primanjkovati, zato so ponekod že začeli s prvo košnjo.

— Pot popije, ga naredi neškodljivega in ubije njegov duh edino Gregoričev »Borosan«. Zahtevajte brezplačen vzorec v drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

— Razprava zaradi prodaje mesa. Pred kazenskim sodnikom okrajnega sodišča v Ljubljani je bila včeraj razprava proti nekemu ljubljanskemu mesarju, ki je bil ovađen zaradi prestopka po čl. 2 uredbe o pobijanju draginje in brezvestne spekulacije, da je skrivaj meso in ga ni hotel prodati neki stranki. Mesar se je zagovarjal, da je v svoji podružnici res imel zalogo mesa, toda najprej je postregel svojim lastnim odjemalcem, pa tudi drugim, neznanim strankam je dajal meso po maksimalnih cenah. Da ni podružnica dala mesa kakšni stranki, je pač razlog v tem, da je bilo meso prihranjeno za kako stalno stranko. Sodnik je mesarja oprostil. Oprostilo sodbu je sodnik utemeljil tudi tako, češ da je bilo celo v dnevnem tisku izdano navodilo, naj se ljudje pred vsem obračajo za potreščine. blago in meso na svoje lastne prodajalce. Sodišče smatra v konkretnem primeru, ko je zaslišalo prič, da mesar ni skrivaj mesa in ni kopljal blaga v svrhu podražitve mesa pri nadrobni prodaji. Zato ni podan dejanski stan po čl. 2 omenjene uredbe. Proti oprostilni sodbi bo državni tožilec prijavil priziv.

Ljubljana

1 Posvečenje na Rakovniku. V soboto zjutraj ob 7 bi prevzeli škof dr. Gregorij Rožman podelil v cerkvi Marije Pomočnice na Rakovniku višje redove, in sicer subdiakon, diakon in prezbiterat. Prav veseli smo tega dogodka in odlike, tembolj, ker ravno 6. junija poteče 100 let, kar je bil v našini posvečen velik častivec Marije Pomočnice in širitelj njene slave, sv. Janez Bosko. Tudi to stoletnico bomo slovesno obhajali v nedeljo, 8. junija, s sporedom, ki ga objavimo jutri.

1 Redna mesečna rekoekcija gg. duhovnikov bo v Domu duhovnih vaj na prvi petek, 6. junija. Začetek točno ob 5 popoldne. Zbirališče v hišni kapelici. Vsi ljubljanski gg. duhovniki vljudno vabljani. — Vodstvo.

1 Tečaj italijanščine — nov — za začetnike prične v četrtek, 3. junija. Sodobna lahka metoda, uspeh zagotovljen. Na razpolago prospekt. Informacije daje: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod« v Ljubljani, Domo-branska cesta 13. Telefon 43-82.

1 V galeriji Obesnel bo v nedeljo, 8. t. m. odprta pretežno humoristična satirična razstava H. Smrekarja. Bo zelo pisana, zanimiva, zabavna — za dobrodejno razvedrilo v teh neprijetnih časih. Ob določenih popoldanskih urah bo umetnik sprejemal tiste goste, ki se bodo želeli dati od njega za »večen spomin« stodoletno podobno karikirati.

1 Obvestilo p. n. abonentom reda Četrtek. Zaradi izrednih razmer, ki so letos v aprilu začasno stavile predstave v Narodnem gledališču, se niso mogle v redu odigrati predstave, ki so v abonentu vezane na stalne dneve. Vsi p. n. abonent dobi do konca sezone celotno število predstav v Operi in Drami (18 opernih, 20 dramskih). Da pa se vsaj delno nadomestijo v aprilu zamujeni četrtki, imajo abonent redi Četrtek v tem tednu v Operi poleg redne četrtkove predstave izjemoma predstavo še v soboto 7. t. m., in sicer Dvorakovo opero »Rusalka« s Heybalovo, Franciom in Lupšo v glavnih partijah. Predstavo bo dirigiral Niko Stritof. Opero je režiral C. Debevec.

1 Vrtnarski odsek podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva Ljubljana ima v petek ob 20 evoj mesečni sestanki pri Mraku s predavanjem g. Josipa Stritofa o pospeševanju rasti zelenjavi.

1 Po osmih letih bo nastopil v naši koncertni dvorani violinski virtuoz Miran Viher. Leta 1933 je prvi koncertiral kot »čudežni otrok«, izredno nadarjen gojenec ravnatelj Karla Sancina v Celju. Danes se nam predstavi kot absolut visoke šole prof. Humla na zagrebški akademiji, ki ima za seboj tudi že precejšnjo orkestralno in solistično prakso. Ko je študiral v Zagrebu, je zelo pogostokrat nastopal na javnih prireditvah in kot absolut Glasbene akademije je prejel tudi pomembno priznalo nagrado. Pri nocojšnjem koncertu, na katerem bo igral Corellija, Mozarta, Respighija, Škerjanca, Paganinija in svojo lastno skladbo, ga bo spremljal pianist M. Lipovšek. Na koncert se prav posebno vabimo, začetek bo ob 20 v mali Filharmonični dvorani. Predprodaja v knjigarni Glasbene Maticе.

1 Skupina mariborskih slovenskih igralcev bo nastopala s svojim repertoarjem v ljubljanskem Narodnem gledališču (Drama) redno v ponedeljek in petek, na kar opozarjamo ljubitelje slovenske dramske umetnosti. Prva predstava bo že ta ponedeljek, 9. t. m. in z dramo »Ana Christie« pri nas že znanega in cenjenega dramatika O'Neille. V pripravi je še »Via Mala« pisatelja J. Knittela, katere snov je dobro znana slovenskim bralcem po prevodu njegovega romana, katerega je sam pisatelj predelal v dramsko obliko. V načrtu so še druga dela slovenske, italijanske in drugih književnosti. Priporočamo vsem obiskovalcem uprizarjeval mariborskih slovenskih igralcev!

1 Okna in odprtine zaklonišč na uličnih hodnikih. Hišni posestniki so hoteli z urejevanjem hišnih zaklonišč posebno v kletnih prostorih. Razen okna kleti so pred drobci bomb zavarovali tudi svetlobne jaskne na hodnikih, ki so pokrili z železnimi mrežami ali prizdami Lukfers, in sicer navadno na ta način, da so pred okna kleti in na pravkar omenjene svetlobne jaskne naložili vreče s peskom. Zaščita kletnih svetlobnih jaskov na hodnikih je pa nepotrebna, ker drobci bomb ne padajo vertikalno, a zaščita kletnih oken koristi le tedaj, če je primerno urejena in v dobrem stanju. Te naprave so bile namreč ponekod narejene samo za

silo ter so se začele vreče kvariti, iz njih pa vsipati pesek. Ponekod so te vreče in zaboji ter podobne varnostne naprave nameščene tako nerodno, da ovirajo in so tudi nevarne pasantom, posebno pa zvečer ob zatemnitvi. Najbolj pa ovirajo osebni promet zaslimi izhodi na uličnih hodnikih, ker so zavarovani z lesenimi prizdami in piramidami iz brun in desk, ki zapirajo skoraj vso širino hodnika. kakor n. pr. pred palačo Poštne hranilnice in drugod. Mesno poglavarstvo opozarja vse posestnike, da morajo vreče in zaboje med odprtiami kletnih oken urediti in poravnati v obseg debeline zidu. Če so vreče raztrgane, naj jih obnove. Če pa vreče in zaboji pred hišami ovirajo promet, naj te naprave začasno odstranijo ter v bližini shranijo za morebitno zopetno uporabo. Zaklonišča v kletih morajo vzdrževati še nadalje v dobrem stanju, a kjer se nimajo zaklonišč, naj jih še napravijo. Ker pa vreče s peskom pod milim nebom in na dežju hitro razpadajo ter je nastalo pomanjkanje jute, je treba za zaščito oken kletnih zaklonišč predvsem rabiti les v debelini 30 cm, prav tako pa tudi opeko, debelo 38 cm, ali pa gramoz, pesek ali prst v nepropustljivem lesenem opažu, širokem 25 cm. Tak les in opaž mora biti tesno prislonen k oknu. Za redno vzdrževanje teh naprav so odgovorni hišni lastniki ali upravitelji.

1 O tivolskih jagnedih ali topolih smo spet brali notico, zelo značilno za tistega, ki so mu ta drevesa na poti. Fisee namreč trdi, da pesniki ne opevajo topolov, temveč jagnede, ki o njih pravi, da jih v svojem napadu niti omenil ni. Tem svojim izjavam pa pristavlja: »Po našem skromnem mnenju bi bilo ogorčenje upravičeno prej na strani pesnikov, če bi jim podtikali, da se morejo navduševati ob pogledu na topole v tivolskem parku.« Skratka, ta slovenski botanik trdi, da so topoli tako grdi, da bi morali biti pesniki ogorčeni, če bi jim kdo podtikal njih opevanje. Botanik in vrtnar nam bosta pa povedala, da Tivoli krasi drevesa, ki jih znanstveno imenujeta z latinskimi imenoma »populus«. Poglejmo v knjižico Alojzija Benkoviča: Slovensko-latinsko-nemški rastlinski imenik slovenskih dežel, ki jo je l. 1922 izdala Slovenska šolska matica. V tej knjižici, ki so jo izdali šolniki, imamo na 52. strani 69. pa beremo: Topol — Populus. Enako Pappel. Na strani 30.: Jagned — Populus, na strani 69. pa beremo: Popol — Populus. Enako imamo tudi v raznih slovarjih, ki jagneda ne ločijo od topola. Zeleno stebišče med Tivolijem in Aleksandrovo cesto je zasajeno s topoli, ki jih botanik in vrtnar imenujeta »Populus pyramidalis«. Pesnik Kette pravi temu drevesu »jagned visokorastoči, na veke trepetajoči«, na Stajerskem mu pravijo »spalpac, ob morju »jablana«, Ljubljancem in Gorenjci so ga pa od nekdaj imenovali »jagnede« ali pa »gospočki jagnede, a Wolffov slovar prevaja »Populus pyramidalis« — die italienische Pappel — laška topola«. Slovenski botaniki in filologi torej topola ne ločijo od jagneda ter z obema izrazoma imenujejo isto drevo. S tem je za nas zadeva končana.

Gledališče

Drama: Petek, 6. junija ob 15: »Krog s kredos«. Izven Ljudska predstava po izredno znižanih cenah od 14 din navzdol. — Sobota, 7. junija ob 19.30: »Revizor«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Nedelja, 8. junija ob 19.30: »Bog z vami, mlada leta!« Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Opera: Petek, 6. junija ob 19: »Don Kihote. Premiera. Red Premierski. — Sobota, 7. junija ob 19: »Rusalka«. Red Četrtek. — Nedelja, 8. junija ob 19: »Lucia Lammermoorska«. Izven. Gostovanje koloraturke Slehaneve in tenorista Manoševskega. — Ponedeljek, 9. junija ob 19.30: Baletni večer Maksa in Irene Kirbos. Izven.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Dunajska cesta 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ustar, Šelenburgova ulica 7.

Poizvedovanja

Ze dalj časa je, kar se je našla denarnica z večjo vsoto denarja. Naslov v upravi »Slovenca«. Našel se je moder ženski klobuk v terek na Zabjeku. Dobi se Hrenova ulica 13.

Novo mesto

Ni bilo municije. Lokalni faktorji so domnevali, da se pod ruševinami meščanskošolskega poslojpa nahaja topovska municija bivše jugoslovanske vojske. Iz tega razloga so pred pogorišče tudi postavili tablo z napisom, da je stikanje po ruševinah nevarno. V terek so pa ruševine natančno preiskali in z gotovostjo ugotovili, da pod ruševinami ni bilo nikake municije in da zato tudi tam ni bilo nobene nevarnosti za življenje in premoženje stanovalcev sosednjih hiš.

Moko smo dobili. Prevod v Ljubljani je za novomeški okraj poslal 30.000 kg moke. En vagon te moke je prispel v Novo mesto in je določen za novomeški okoliš, en vagon moke pa je ostal v Trebnjem, kjer ga bodo razdelili v tamkajšnjem okolišu.

Krušne karte bomo dobili menda z 10. junijem. Kolikor bodo ljudje kupili moke pred 10. junijem, t. j. pred izdajo kart, bo to vračunano v količino moke, do katere bo vsaka oseba imela pravico na podlagi karte za moko.

Zgodnjo dostavo »Slovenca« je uvedla tukajšnja podružnica »Slovenca«. Na ta način prejemo nove meški naročniki naš list deloma že v večernih, deloma v zgodnjih jutranjih urah. Naše naročnike v zvezi s to zgodnjo dostavo lista opozarjamo, da se bo včasih zgodilo, da bodo list prejeli nekoliko pozneje. Ta zamuda bo vedno znak, da zaradi tehničnih ovir lista ni bilo mogoče pravočasno spraviti na vlak, ki odhaja iz Ljubljane zvečer ob 18.50. Za te slučaje prosimo naše cenjene naročnike že vnaprej, naj nam zamudo oprostijo.

Podružnica »Slovenca«, ki posluje v prostori podružnice Jugoslovanske knjigarne, sprejema naročnino za »Slovenca«, »Slovenski dom« in »Domoljub«, male oglase, osmrtnice in nove naročnike za vse naše liste.

Radio Ljubljana

PETEK, 6. junija 1941 XIX. 7.30 Poročila v slovenščini — 7.45 Slovenska glasba — 8. Napoved časa iz Rima, nato slovenska glasba — 8.15 Poročila iz Rima — 12.30 Poročila v slovenščini — 12.45 Pisana glasba. — 13. Napoved časa in poročila iz Rima. — 13.15 Uradno vojno poročilo v slovenščini — 13.17 Orkestralna glasba pod vodstvom Mo. Arlandija. — 14. Poročila iz Rima — 14.15 Slovenska glasba. — 14.25 Orkestralna glasba pod vodstvom Mo. Arlandija. — 14.45 Poročila v slovenščini. — 17.15 Koncert violiništa Luigja Blondija. — 19. Govorimo italijanski! Poučuje g. prof. dr. St. Lehen. — 19.30 Poročila v sloven. — 19.45 Pavski spored (plošče znamenit »Cetra«) — 20. Napoved časa in poročila iz Rima — 20.15 Komentarji k dnevnim dogodkom — 20.25 Slovenska glasba — 20.40 Pisana glasba pod vodstvom Mo. Fragneja. — 21.30 Simfonični koncert pod vodstvom Mo. La Rosaja, med odmori: pogovor v slovenščini — 22.45 Poročila v slovenščini.

† Janko Arnuš

V Središču ob Dravi je umrl dne 29. aprila, zadet od srčne kapi, koroški župnik iz Kotmारे vasi, g. Janko Arnuš. Z njim je omahnil v pre-zgodnji grob velik rodoljub, odličen kulturni delavec, človek plemenitega značaja in širokega obzorja. Najsrčnejši je bil takrat, ko je »pasel svoje dobre ovčice«.

Po koroškem plebiscitu se je posebno odlično udejstvoval v Glasbeni Matici v Mariboru, kjer je s svojo tehtno besedo in požrtvovalnim delom ustvaril temelje temu zavodu; celih 15 let je bil predsednik Pevskega zbora Glasbene Maticе in zapustil to mesto kot njegov častni predsednik. Odlično mu je tudi služilo pero, ki ga je uporabljal vedno le v prosep splošnosti in v dobrobit pevske kulture in naših domov.

Lahka mu bodi zemlja ljubljena, ki mu bo ohranila svetel in hvalečen spomin.

Iz Spodnje Stajerske

Šolanje mladinskih voditeljic se vrši v bivši banovinski gospodinjski šoli v Svecini v obliki dvodnevnih kurzov, ki se prirejajo vsako soboto in nedeljo. Vsakokrat se udeležijo tečaja po 50 deklet in mladih žen. Tečaje vodi višja župna voditeljica Vera Terzaghi iz Gradca.

Železniški delavnici v Mariboru primanjkuje dela, ker ni mogoče spraviti vagonov in lokomotiv iz Sp. Stajerske v Maribor, dokler ne bo očiščena proga. V delavnicah so popravili že vse stroje in vagon, ki so bili ostali na Pragerskem, odnosno v Mariboru na desnem bregu Drave. Zaradi pomanjkanja dela so začeli premeščati delavstvo na Dunaj, Semmering in v druge železniške delavnice.

Ukinjen prevoz pohištva. Mnoge družine, ki se selijo iz Maribora, so dobile dovoljenje za prevoz pohištva v druge kraje. Prevoz je bil sicer težaven ter zvezan z velikimi stroški, ker je bilo treba pohištvo najprej s tovornimi avtomobili prepeljati iz Maribora na kolodvor v Slovensko Bistrico, kjer so ga preložili na vagon. Sedaj pa je železniška uprava ukinila sprejemanje pohištva za prevoz ter so selitve s pohištvo na ta način onemogočene.

Iz Hrvaške

Italijansko-hrvatski slovar bo kmalu izšel v Zagrebu. Izdali bodo tudi novo veliko italijansko slovnico za Hrvate. Slovnico bo izdelal Italijanski kulturni institut za inozemstvo.

Koliko bo smel hrvatski kmet obdržati od letine. Hrvatska vlada je izdala naredbo o popisu in oddaji presežkov žita, koruze in moke. V 14 dneh se mora izvršiti popis zalog. Za odvzeto moko bodo lastniki dobili po 450 din za metrski stot krušnega žita, 350 din za metrski stot koruze in 505 din za metrski stot enotne krušne moke. Od letine bo smel vsak hrvatski kmet obdržati 50 kg pšenice, rži ali ječmena ali pa 40 kg moke, ali pa 100 kg koruzne moke. Tisti kmetje, ki pitajo svinje, obdržijo lahko še 200 kg koruzne moke za pitanje svinj.

Zidje na Hrvatskem. Poglavnik dr. Pavelić je izdal ukaz, po katerem se židje izločijo iz književnosti, od časopisja, iz umetnosti, gledališča in iz filma.

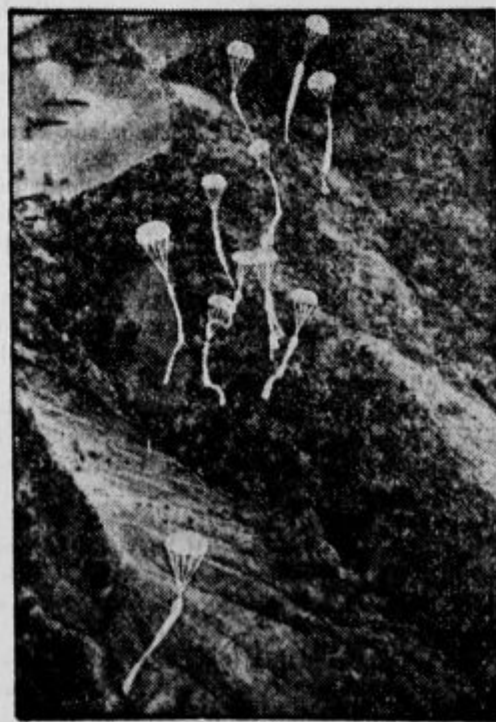
Za državnega tajnika za vstaško propagando je bil imenovan odvetnik Josip Milković, rojen leta 1909 v Senju. Od leta 1928 je bil sodelavec dr. Pavelića in je živel dolgo let v Italiji, Avstriji in Nemčiji. Leta 1938 je bil interniran v Senju. Novi državni tajnik je sprejel dopisnika agencije Stefani in mu izjavil, da dobro pozna italijanski tisk in ga spremlja z velikimi simpatijami. Srečen bo, če bo mogel stalno sodelovati s predstavniki italijanskega tiska. Josip Milković je tudi razložil svoj program za tesno sodelovanje med italijanskim in hrvatskim tiskom.

Novomašniki na Kitajskem

Dne 2. junija je bilo v katedrali kraja Zikavi, v bližini Sanghaja, kjer je eno največjih milijonskih središč sveta, posvečenih 23 novomašnikov in sicer Italijanov, Spancev, Nemcev, Francozov, Madžarov, Američanov in Kitajcev in še 21 jezuitov. Posvetil jih je msgr. Gassini. Vsi novomašniki so določeni za misijonarje na Kitajskem.

»Ptica smrti«

Da so kače strupene, to že verjamemo; da bi pa bile tudi ptice strupene, na tega pa naki! In vendar pripovedujejo, da živi na Novi Gvineji tudi neka vrsta strupenih ptic. Domačini jo po pravici imenujejo »ptica smrti«. Ime je dobila od tod, ker izloča iz kljuna nek strup, s katerim ubija svoje žrtev. Strup izločajo strupene žleze v golši. »Ptica smrti« svojo žrtev najprej kavne s kljunom in ji kakor kača s pikom vzbrižne v rano strup. »Ptica smrti« živi na Novi Gvineji, vendar je že zelo redka in bo kmalu izumrla, če je ne bodo umetno ohranili. Po zunanosti in velikosti je podobna kosi.

Letalo je hitreje kakor avtomobil. Italijanska letala so zato s padali oskrbovala italijanske vojske z municijo in hrano na albansko-grškem bojišču.

Murnov večer

Konec tega meseca bo preteklo 40 let, kar je umrl v stari cukrarni pesnik Josip Murn-Aleksandrovič, eden izmed štirinajstih deteljev Murn, Kette, Cankar, Zupančič. Toda če je literarni svet doslej cenil predvsem Cankarja, Ketteja in Zupančiča, je Murn že pri tej generaciji sam ostal nekako v ozadju celo pri svojih najintimnejših prijateljih, kar se vidi iz korespondence njegovih sodobnikov, pa tudi iz prve izdaje njegovih pesmi, ki jih je dve leti po njegovi smrti izdal Prijatelj. Ta jim je sicer napisal topel uvod, ki ni samo eden prvih modernih literarnih kritičnih esejev, temveč je tudi pisan s toploto pravega prijatelja, toda prijatelj, ki je kljub vsemu verjel v pesnikovo okolenost in manjvrednost v primeru z njegovo genialno trojico prijateljev-umetnikov. Sedaj pa prihaja z našimi najmlajšimi nov rod, ki postavlja Murna kot genija nad ostalo trojico ter ga uvršča ob bok samega Prešerna kot pesnika najčistejše slovenske poezije, ki ga odkriva kot novo živo silo, tvorno se spet uvrščajoč v današnji čas. Sicer se ta Murnova renesansa poudarja že zadnjih deset let, tako s Slovensko moderno liriko (Vodnik-Ložar), kar je še bolj poudaril kritik v DS ter še drugi (Fatur), prvi pa Pregelj že leta 1919! Toda s takim ognjem, kakor današnji najmlajši, se ni še nihče postavil za Murna, tako da lahko zapišemo, da si je današnji dozorevajoči pesniški rod izbral Murna za svojega predhodnika. Značilno je, da to prav ob 15 letnici smrti Srečka Kosovega, ki je izmed povojnih pesnikov bil eden prvih, oglašanih na Murnovo pokrajinsko razpoloženje in slovensko čustvenost. Sicer pa bomo o Murnu govorili še na dan njegovega tragičnega jubileja konec meseca.

Murnov večer je priredil Slavistični klub naše univerze v dvorani Filharmonije. Prireditelj, ki je bila pospešena zaradi končavanja šolskega leta, je začel akademik Novak, ki je v klenih besedah podčrtaval pomen nove Murnove renesanse za naš čas ter ga skušal označiti z epiteton, ki ga postavljajo v veličino Prešerna, označujejo kot mojstra naivnega lirizma ter predhodnika nove stvarnosti in življenjske poezije. Za njim je akademik Tiran, član Narodnega gledališča, recitiral Zupančičev ciklus Manom Murna-Aleksandrova ter nas tako uvedel v spomin njegove smrti. Glavno besedo o Murnu pesniku pa je imel akademik Brejc. V svojem govoru, v katerem je govoril pesnik o pesniku, je podal sicer analizo Murnove pesniške osebnosti, označujoč njegovo življenjsko tragiko, slutnjo smrti kot osrednji motiv, njegovo zaverovanost v kmečki svet, v svet zdravja in proti meščanstvu, kar je bilo le v korist slovenski liriki, vpliv ruske in slovenske narodne pesmi, njegovo motivnost, zaverovanost v kmečke predmete in barve, njegovo

pesem širatega razpoloženja brez filozofije, njegovo čustvenost. Omenjal je njegovo slikovitost, kajti njegova pesem je »na platno dihalo slikac, njegovo razpoloženjsko pesem, ki je v zvezi z Levstikovim in Jenkovo ter tako s slovensko tradicijo. Dotaknil se je njegove oblike, ki ni okorna, temveč naravnost genialna in svojska, edino njegova, njegovega jezika, sintakse, protidekadentske usmerjenosti. Predvsem pa je potrdil njegovo življenjsko silo kot izraz zemakega bitja in slovenske duše ter ključ o današnji aktualnosti prav teh vrednot zavestno: Več Murn! — Te vrednote je prikazal Brejc, toda ne toliko v obliki literarnega eseja ali znanstvene analize, kakor pesniškega slavošpeva na sorodno dušo, toda v vse preveč nabrekli besedi, da bi bila adekvatna Murnovi preprostosti in naivnosti. Čeprav je slava šla ponekod v hiperbole in navdušenje, ki ne prenese hladne kontrole, nič zato: vrednost takih izjav vodilnih pesnikov nastopajočih rodov je ravno v tem, da se z vso svojo iskrenostjo in vero naslonijo na svoje sorodne oglašene predhodnike ter v njih črpajo svojo moč za naprej. Tako se je z Brejem in Novakom, pesnikom in kritikom, najmlajši rod priključil k Murnovi življenjski sili, njegovi zemski predmetnosti, k njegovi kmečki motivnosti, k prirodnim razpoloženjem ter slovenski naivni čustvenosti. To so vrednote nove slovenske realistične romantike in napovedujejo pot, kamor nov pesniški rod gre in hoče. In to je bilo s tem govorom izpričano, dasi je nekajkrat šel preko Murna, toda vedno — iz njega kot izhodišča svoje inspiracije.

Gospa Saričeva, članica slovenskega Narodnega gledališča, je recitirala s svojim lepim in čustvenim ter dramatično razgibanim glasom precej Murnovih pesmi, ki so nam pokazale resnično veliko Murnovo pesniško vrednost ter potrdile njegovo življenjsko svežost, iskrenost in lepoto. Murn je s tem doživel gotovo svoje potrdilo za svojo klasičnost.

Večera se je udeležil tudi g. prof. Umberto Urbani ter italijanski pesnik Gambetti, ki se kot vojak mudi v naših krajih. Poleg teh gostov pa med drugimi tudi pesnik Zupančič, prof. Kidrič, ravnatelj Slesinger, skladatelj Lajovic ter cela vrsta pesnikov, kakor Anton Vodnik, Edvard Kocbek, Udovič, Kastelic, Sali, Dular itd.

Večer je bil lep ter bo imel velik pomen v renesansi Murna pesnika, pa tudi pomen v preorientaciji slovenske sodobne poezije k romantiki zemlje in slovenski čustvenosti, kamor se orientira tudi likovna umetnost in vse naše življenje v samobrambi svojih najvišjih in najintimnejših narodnih vrednot.

K violinskemu koncertu M. Vihra

V petek bo imel mladi violinist Miran Viher svoj koncert v Ljubljani. Ob tej priliki smo se obrnili nanj naj nam pove kaj o svojem šolanju in uspehih dosedaj. G. M. Viher pripoveduje:

»Za zgodaj sem pokazal glasbeno nadarjenost. Prvi moj učitelj je bil moj pokojni oče, prvo glasbeno vzgojo sem pa začel dobivati pri ravnatelju celjske Glasbene Matice g. Karlu Sancinu. On me je tudi prvi spravil na koncertni oder, na katerem sem žel kot »čudežni otrok« lepe uspehe. Nastopal sem na mnogih prireditvah Glasbene Matice v Celju, imel sem pa kot mlajši deček solistične koncerte še v Ptuj, Mariboru, Slovenski Bistrici, Ljubljani in Gradcu. S petnajstim letom sem odšel na konservatorij v Zagreb, kjer mi je izvrstni pedagog in mojster g. prof. Václav Huml dal po šestletnem študiju na visoki šoli Muz. Akademije diplomu z odlično oceno. S tovarišem, ki sva istočasno diplomirala, sem delil Klaičovo denarno nagrado, ki jo vsako leto podeli Hrvatski glasbeni zavod najboljšemu absolventu Muzičke Akademije. Po končanem študiju sem dobil službo v belgrajski radijski postaji. Razen orkestra, kjer sem bil angažiran, sem imel skoraj vsak mesec solistične nastope na Radiu, sodeloval sem v belgrajski Filharmoniji, imel svoj trio (2 violini in cello), s katerim sem nastopil na radiu tudi v Zagrebu in Ljubljani, povrh vsega pa sem se udeleževal tudi še na pedagoškem polju. Bil sem profesor glasbe na največji belgrajski glasbeni šoli »Stanković«, kjer sem začel zbirati prve pedagoške izkušnje. Želim seveda še študirati. Trenutno sem brez službe, a veselim se, da sem rešil življenje iz bombardiranega Beograda.

»Kot violinist sem v prvi vrsti muzikant. Torej tehniko podrejam muziki in smatram, da je to edino pravilno razumevanje muzike. V današnjih težkih časih se človek, posebno čuteč muzik, lahko silno obogati in tako mnogo koristi svoji notranji izgraditvi, ki jo z inštrumentom prenaša na poslušalce. Seveda nočem s tem

same briljantne tehnike bagatelizirati, hočem le poudariti, da mi je (osebno meni) muzikalni moment važnejši od čisto artističnega, kar smatram, da je ob pravilni vzgoji in marljivem vežbanju prav lahko priučljiva stvar, dočim mora muzikalnost biti deloma prirojena. Ljubim vsako vrsto glasbe, če je resnično dobra in neposredno vpliva. Kadar igram staroklasično sonato, takoj z vso dušo muziciram, isto velja za vsako drugo kompozicijo ne glede ali je romantična, impresionistična oziroma moderno kakofonična. V momentu, ko igram, mi ni več važna doba, kateri pripada kompozicija, temveč muzika, ki v delu leži. Na programu imam Corellija, Mozarta, Respighija in Paganinija in od slovenskih avtorjev pa Škerjancja. Igram tudi svoj Perpetuum mobile, ki sem ga pričel pisati ob ritmu koles našega Kamničana. Igram ga prvič javno. Inštrument, na katerem bom izvajal svoje točke, je delo glasovitega italijanskega mojstra Testoreja, je originalen in nosi letnico 1742.

Ob tej priliki ne smem pozabiti naglasiti, da sem v osebi pianista docenta M. Lipovška našel izredno finega in muzikalnega spremljevalca. Njegovi muzikalnosti ne izostane pač nobena niansa, pa četudi ni zapisana v klavirski spremljavi — sicer pa o njegovi sposobnosti ni potrebno posebej govoriti. Ljubljanska publika ga pač pozna dovolj in najbolje.

»Mentor«, št. 8—10

Mentor, katerega 8-10. številka je izšla danes, je zaključil svoj 28. letnik. Kakor v vsaki številki, ima tudi v tej trojni bogato in zanimivo vsebino. Uvodnik »Novo poglavje v naši zgodovini« nam kaže, kako je bilo slovensko ozemlje in naša kultura že od nekdaj v živahnem stiku z Rimom in Italijo, prof. Jesenovec tolmači dijaštvu idejno vrednotenje leposlovja v razpravi »Vera in umetnost«, prof. Vodnik pa prijetno kramljajoče uvaja dijak v umevanje posebnosti stila in dokazuje, da »Stil je človek«. Viktor Zorman končuje svojo zanimivo zgodbo iz sodobnega življenja naših osmošolcev »To-

Italijanščina brez učitelja

31

Naj sledi v naslednjem še nekaj stavkov, ki naj končajo naša izvajanja o povratnih zahtevkih in glagolih:

Déve lavarsi. Non pôse lavarmi. Perché non vuô lavarti? Ha dormito abbastanza, si âlzi dúnque! Alzati, António! Radêndosi la bârba si è tagliâto.

Početi se! Kdaj ste vstali? Umijte se torej! Ne morem si očistiti zob to jutro, storil bom to nocoj. Mora se obriti. Nočem leči tako zgodaj.

Neznane besede:

vuôre — hoteti;	stamattina — to jutro
pres.: vuôgio, vuôti,	stasera — nocoj
vuôle; vuôgiomo,	prêsto — hitro; zgodaj
vuôle, vuôgiomo.	

dúnque — torej

potêre — moči;

pres.: pôsso (morem),
puôti, puô; possiâmo,
potête, pôssono.

ŠTIRINAJSTA LEKCIJA

Pomenili se bomo o zajtrku in se seznanili z delnim členom.

Za zajtrk (la — prima — colazione) je miza že pripravljena (la tavola è apparecchiata). Posoda (la stoviglia) je iz preproste porcelana (la porcellana), toda miza je pokrita s prtom (la tovaglia). Vsakega čaka skodelica (la tazza, la chicchera) s podstavkom (il piattino, prav za prav: krožniček), žlička (il cucchiaino, izg. kukjaino) in prtič (il tovagliolo).

Pri zajtrku pijemo kavo (il caffè): črno kavo (caffè nero), belo ali mlečno kavo (caffè e latte),

čokolado (la cioccolata), kakao (il cacao ali cacao), čaj (il tè) ali samo mleko (il latte).

Kavo prineso na mizo v kavni ročki (la caffettiera), mleko v vrčku (il bricco del latte), čaj v čajni ročki (la teiera). Smetana (la panna, la crema) je v posodici za smetano (il vaso da panna), sladkor (lo zucchero) v sladkornici (la zuccheriera) in sicer imamo sladkor v kockah (lo zucchero a quadretti, in dadi), ki ga prijemljeno s kleščami (la pinzetta), ali pa sladkorno sipo (lo zucchero in polvere). — V kosarici za kruh so rezine kruha (la fetta di pâne; kruh — il pâne), mlečni kruhki (il pâmino a látte) ali pa prepečenec (il crostino). — Kdor more, si privošč k zajtrku surovega masla (il burro), marmelade (la marmellata), medu (il miêle), jajce (un uovo), gnjati (il prosciutto)...

Latte d'altra qualità?

— Mi parêva che mi avête dêtto che prima siête stâto a servizio in una latteria, ma vêdo che non siête nemmêno capâce di mûngere una vacca!

— Io êro difatti in una latteria, ma non hêo fâtto mâi âltro che pompâre l'acqua.

Ključ k vaji v 30. nadaljevanju.

Zakaj si ne umijes rok? Zakaj si jih ne umijes? Kupi si slovar! Hočem si ga kupiti, pa še ni izšel. Stori nam uslugo! Rad vam jo storim.

Si pettinava i capelli. Perché non si pulisce i denti? Quando vi raderete la barba? Mi lavo la faccia colla spugna.

1. altro, -a — drug -a. — 3. kakovost. — 3. parêre — zdeli se; mi pare — zdi se mi. 4. popred. — 5. v službi. — 6. mlečarna. — 7. toda. — 8. niti. — 9. sposoben. — 10. molsti. — 11. krava. — 12. zares. — 13. črpati.

varšic; Zorko Simčič, ki se je prvič pojavil, pa kaže s svojima prispevkoma »Literarni sestavek« in »Naš razred«, da se utegne razviti v dobrega pripovednika. Prof. V. Novak opozarja s svojim člankom »Ali poznamo ljudsko življenje« na potrebo večjega zanimanja za našo folkloro. Prof. Pengov zaključuje s premočom v obliki dialoga svoja zanimiva in poljudno pisana poglavja iz »Kemije vsakdanjega življenja«. V tem zvezku se končuje tudi zanimiv pregled »Zeleznih križišč na Slovenskem« iz peresa prof. dr. R. Šavnika. Posebna zanimivost v listu je doslej še ne priobčena pesem Antona Umka Okiskega »Zvon sile«, ki je lep spomin na staro gimnazijo in njeno življenje tam na Vodnikovem trgu. Bavdek se je s »Petminutnim molkom« uvedel kot humorist, ki dobro opazuje današnje dijaško življenje, Verona ima smisel za risanje drobnih situacij, kot kaže njena »Pomota«, Mihaela Jarc pa je s svojimi »Urami« odkrila čudovito lepo tihožitje, ob katerem moremo upati, da se nam obeta nova pisateljska osebnost iz deklinskih vrst. Tudi Vladimir Virant se obetajoče uveljavlja s svojim »Literatom«, »Krivico« in še s »Pomladno gazelo«. Pesem so prispevali še Zvonko (sonet Življenja), E. K.-č (sonet Na tuje vlak hiti), Ignacij Lavrič (gazela Pesem spominov), Janez Go-

rin (Sin moj), Fr. Kosmač (Križ v maju) in Pavle Kump (Tihožitje). Nato sledijo še poglavja »Nove knjige« s poročilom o novi izdaji Andrejkovega Jožeta povesti »Zalost in veselje« ter o 3. zv. Meskovih »Mladim srcem«, »Filatelija« s pisanimi drobci, ki je tudi aktualen in ima še tri ilustracije, »Pomenke« in še »Šah« s »Šolo za začetnike«, ki jo je vodil Bogo Plešičar.

Tako je »Mentor« srečno zaključil svoj 28. letnik, ki zasluži, da ga ob tej priliki zopet prav toplo priporočimo.

Naprošeni se opozarjamo dijakke naročnike, naj sami zdaj ob koncu leta stopijo v Prosvetno zvezo na upravo Miklošičeva cesta 7, kjer dobe list, ki bi ga sicer mogoče ne mogli dobiti po pošti, ko posameznih naslovov poverjeniki doslej niso dali.

Moderna slovenska umetnost je naslov lepemu katalogu, ki so ga izdali razstavljalci enako imenovane razstave v Jakopičevem paviljonu. Katalog sam je lepa publikacija, kjer so podatki o posameznih slikarjih te štirinajstotice, pa tudi njihova oznaka, vzeta po člankih dr. F. Šijanica ter od vsakega po eno delo, podano v reprodukciji. Katalog se lahko kupi pri blagajniku razstave, ki je odprta vsak dan.

Italijanski in nemški vojniki se vkrcajajo na krov prevozne ladje, ki jih bo prenesla preko morja na bojišče v Afriki.

Janez Gregorin:

Pot v meglo

»Ne morem več, nimam sapel« je potohl Tone in spustil nahrbtnik v travo. »Moram se malo odpočiti.«

»Prav. Kar daj. — Nazadnje bo pa kakor vse kaže res še morala tvoja obveljati! Ko se boš dosti spočil, bova poiskala pot na Sedlo.«

Toneta je v trenutku segrelo in počivilo skromno veselje: obljuba varnega počitka. Kakor rajski glas so se mu zazdele tovariševe besede.

»Menda se je pa res vse zaklelo proti nam!« je pol ure pozneje zavpil Boris, ko sta zaman iskala poti proti Sedlu.

Spoti sta zgrešila markacijo. Zaman sta obredla breg za bregom, silila navzgor, hodila počez, lezla v Krnice. Enkrat sta opazila, da sta šla v krogu, na isti kraj sta prišla. Tudi v Borisovih očeh je Tone prestrgel krm, čeprav se je samo zasvetila in bila brž mirno, ko se je srečal z njegovim pogledom.

Nista mogla najti plošč. Stokrat sta drug drugemu svetovala, kam je treba kreniti. In ko sta na več krajih lezla vkreber, jima je povsod zaprla pot gladka, bogve kako visoka stena.

Boris je ni prav nič več vedel, kje sta.

Pa tega Tonetu ni hotel reči. Kaj pa bi tudi koristilo.

Neodločno je obstal in si prižgal cigareto.

Potem pa je krenil tesno k steni.

»Kam pa zdaj?«

»Kakaj! Pojdva do konca, bova videla, kakšno je tam!«

Šla sta po gruščnati polji tik ob steni do kraja in se nepričakovano znašla na robu prepada. S silovito strmino se je polica lomila vanj. Megle so se kuhale v mračni globini. Odurna groza je prihajala od tam. Zmrzilo ju je, ko sta pogledala dol.

Priroz je bil obupen, kraj na moč soprn in sovražen. Divja žalost in grožnje so bile s tega zapuščenega, v samotno ukletega skalovja.

»Zdaj imam pa prav vsega zadosti!« je dejal Boris ležno po kratkem molku, ko sta si opo-

mogla in prišla k sebi. »Nič več ne bova lazila gor in dol in počez, naravnost v dolino jo bova mahnila! Nekam bova že prišla. Tudi če bi morala riniti skozi trnje, drugam naju ne bo spustil hrib kakor v Klokovnjak, in ko sva tam, sva že na dobrem. Po ravnem bova kakor bi mignil v Globeli. Potem pa čaj, poštena večerja in postelja, jutri pa na vlak!«

»Ti mi pa nikar ne zameri, da sem te tako grdo poganjal čez drn in strn! V hribih se kaj takega dostikrat zgodi. In ljudje so potem še veseli, češ, srečno smo jo odnesli, čeprav je bila huda!« je še pristavil, ko Tone le še ni dal glasu.

»Stopi no, da se boš segrel, saj kar drgetaš!« ga je nato spet ogovoril, ker je čutil, da se kuja.

Polica je na spodnji strani lenjavala v ploščatem stebričku. Po plitvi zaljedi sta ob njem zlezla v oblasto, razsežno kotanjo.

Ko sta se ozrla kviku, sta zagledala na desni nad seboj svoj stari macesen. Kakor strahlo je stezal svoje suhe, neboljene roke v meglo. K njemu pa od tod ni bilo mogoče. Jarek so od vseh strani zapirale previse, izmite stene. Kdo pa bi zdaj v megli spet našel kraj, kjer sta z vrha prišla na polico pod tako dolgim in razen tega tudi navpičnim rjavim odlomom.

Tone je spet sedel na nahrbtnik.

»Predloži se ne bova smela zamujati, če ne naju bo res ušla noč! Pogled, saj se že skoraj mrači! Toliko potrpi, da prideva vsaj čez prvo skoko, potem pa, čeprav posediva nekaj časa!« mu je rekel Boris.

»Zamujati, zamujati! Ne bi se nama bilo treba zamujati, če bi me bil pravi čas poslušal! Zdaj bi že zdavna lahko sedela na Sedlu. — Zlepa me ne boš več spravil v hribe.«

»Ne bodi no tak, Tone! Veš, da bi tudi jaz zdaj rajši sedel na gorkem kakor da se moram klatiti po teh ozabnih strminah. — Megla nama jo je zagodla, pa tudi jaz sem malo kriv, je že res tako! Ne maram se izmikati, rade volje priznam. Saj bo še vse dobro. Tone, boš videl!«

»Ti pa ne bodi hud name, Boris, nisem te mislil žaliti! Ves čas tako lepo skrbil zame, menda pa sama sitnost! Izgubila sva se, zašla sva in mir besedi — kaj zato? Na kakšen način se

bova že prebila skozi te skoke, saj morava biti že precej nizko. Neumno bi bilo, če bi se zdaj jezila drug na drugega, ko nama obema prede zadosti trda. Lepo se bova razumela odzad naprej, pa bo vse dobro, in zvečer — čeprav v Globeli tudi spijsva kakšen kozarček, da sva se tako srečno izvlekla iz sitnosti!«

»Tako je prav, Tone! Drži! — Daj mi roko, da ne bo zamere!«

Prijazno in zvesto se pogledata iz oči v oči, ko drug drugemu stisneta desnico. Potem pa pravi Boris: »Zdaj se pa lahko odpraviva. Tu pa tam boš moral spet kolikor toliko paziti!«

»Veš, da bom. In če bo kje kaj hujske, mi boš malo pomagal ali pa povedal, kako naj se zasujem, kajne?«

»Seveda! Pa mi nemara ne bo niti treba!«

Prvi se odpravi Boris. Skrajja jima gre kar dobro. Naglo se spuščata po izlizanem skalovju, z ostrim glasom škripljejo kvedrovci, ko praskajo po izmitih ploščah. Voda lije po šipastih zajedah, dež kar noče ponehati na višavah pa gre najbrž sneg, menita, zakaj strupeno mrzel veter prihaja ododot.

Ponekod jima za tilnik šine tenak slapič deževnice, pa se ne zmenita zanj, vse preveč sta zaverovana v skalo in v to, kar morata početi. Hitro prihajata nižje. Ob robu majhnega tolmuna, ki se je bil napravil v peščeni kotanji, se odahmeta.

Velika strma plošča pada od tod v globino. Kjer je razgrebena, so se v prst, ki se je bila nabrala po škrapljavi, vsedle tenke ruše.

»Grdi je sicer videti, pa bo že šlo,« pravi Boris Tonetu, ki je s strahom pogledal čez rob navzdol. »Kar name glej, za kaj bom prijel in kam upiral nogo!«

Ven obrnejn začne oprezno lesti v globino.

Vedno grdi postaja svet, plošča je razklenjena s vsakim metrom bolj skopo in čedalje težje je priti naprej.

»No, daj, Tone, kar lepo korajžno, nič se ne boj, saj bo šlo!« zakliče kviku tovarišu, ki se obotavlja.

Le nerad se je Tone spustil v zajedo. Po vsem životu se je tresel od mraza in razburje-

nja. Boječe se je začel plaziti pod previsnim robom, zagodil se je tako globoko, da mu je jela nagajati obleka in da se mu je pri vsakem metru zatikal nahrbtnik ob hrupavih štrlinah na gornji plati. Ko je zlezal kakšnih dvajset metrov po plošči navzdol, se je zajedla zožila v vegasto poč, kamor je bil veter z brega nad jarkom nanosil listja, nalivi pa prsti. Obrnil se je z obrazom k steni kakor mu je svetloval Boris. Krčevito je segel vanjo z rokama, ki sta drgetali od napore in razburjenja. Oprezno je prejeljmal niti in v razkrebu z nogama gvozdl ob steno. S hrbtom pa se je drgnil ob kamnito streho velikega previsa.

Na nekem gladkem skoku mu je spodrsnilo. Stopil je bil na masno rušo, prst se mu je nabrala na podplatih pa mu je v živi skali spolzelo. In če ga Boris, ki je k sreči dobro stal pila dva metra pod njim, ne bi obdržal, bi šinil čez ploščo v neznano.

»Pazil!« je slišal čisto pri ušesu razburjeni glas tovariša, ko je omahnil nanj in začutil, kako so ga zgrabile njegove čvrste, lopataste roke.

»Hvala, Boris!« je bolj vzdihnil iz srca kakor rekel.

Tiha groza mu je gorela v očeh, da je ko Borisa obšla tesnoba.

V prostorni levi, ki je zijala pod previsom, sta vedrila, ko sta imela ploščo srečno za seboj. Oba sta še kar naprej trepetala, saj sta bila že davno do kože premočena.

Kakor brat pogleda mlajšega brata, že pride v tako stisko, da mu ni mogoče pomagati, se je Boris skrivaj ozrl na Toneta.

Nenadoma ga je obšlo globoko sočutje s tem revežem, ki je sedel zvit v dve gube in neprestano podrtaval. Pogledal je njegove ranjene, tenke roke, ki so bile umazane od prsti in prižaste od strjene krvi. Plave so bile od mraza, tako neboljene in pomoči potrebne so bile.

Tudi v obraz je že posinel. Zoble so mu šklopelati, zaman se je trudil, da bi obvladal željosti. Vse je kazalo, da je z njegovimi močmi pri kraju in da ne bo mogel več doigo vzdržati. (Dalej)

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglas 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pisane odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe

Dobe:

Fotografskega pomočnika
ali pomočnico sprejme
tako fot. Mancini, Ljubljana.

Medicinec

»Kestimi semestri in večmesečno prakso v zdravilišču za pljučne bolezni išče primerne zaposlitve. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8499.

Kontoristinja

tudi začetnico sprejme
tako. Generator delavnica, Tyrševa 13.

Dekle

v pomoč gospodinjstvom — se sprejme. Florjanska 16.

Čevljiarskega pomočnika

sprejemem takoj. — Ignac Učakar ml., Moste, Zaloška c. 35.

Rappresentanti

Vernici nitro-sintetične grasse per Provincia Lubiana e Damazia, cercasi da importante Fabbrica. Scrivere in Italiano o Tedesco: **Biancardi Egidio**, Via Decembrio 25, Milano

Zastopnike

za prodajo lakov, nitrosintetičnih mazil, išče za Ljubljano pokrajino in Dalmacijo pomembna tovarna. Pisati italijansko ali nemško na: **Biancardi Egidio**, Via Decembrio 25, Milano

POZOR, TRGOVCI IN MEHANIKI!

VSE DELE ZA KOLESA, KOMPLETNA KOLESA

dobite
v neomejeni količini!

Splošna trgovska družba

Z O. Z.

veletrgovina koles in šivalnih strojev

LJUBLJANA, Tyrševa cesta 33 (dvorišče)
(Javna skladišča)

Umrli je

Joško Poljak

stud. phil.

Pogreb dragega pokojnika bo dne 6. junija ob pol petih popoldne v Žal.
V Ljubljani, dne 5. junija 1941.

Žalujoči mama, bratje in sestre.

Prodamo

Šperano spalnico

kompletno, otroško posteljo, otomano, šivalni stroj, kuhinjo itd., zaradi odpovedanja prodam. Istotam se dobi stanovanje. Ogle-da se pri: Zirovnik, študentovska 11.

Kupimo

Telefonski svinčen kabel ali slični za 10 linij, kupim ca 50 m ali zamenjam za spekerijsko blago. — Z. Zor, Brezovica p. Ljub.

Avto-motor

Bencin

ne rabite, ako pustite predati Vaš osebni ali tovarni avto na pogon z ogeljem, ki je 75 odstotkov cenejši kot pogon z bencinom. Generator delavnica, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče).

Kolesa

Damsko in moško kolo

lukus sport model, najfinjša svetovna znamka, za zelo nizko ceno naprodaj. Generator delavnica, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče).

Glasba

Kupimo

takoj nove ali dobro ohranjene plošče značilne slovenske glasbe. Ponudbe s seznamom in pogoji na upravo »Slovenca« pod »Ploščec«-8500.

Klavirsko harmoniko

z 80 basi, novo, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8474.

Posestva

»REALITEA«

posestna posredovalnica v Ljubljani je sede v PREŠERNOVI ULICI 54 Nasproti glavne pošte Telefon 44-20

Vsako nepremičnino

v Ljubljani in njeni okolici kupimo. »Realitea«, Prešernova ulica št. 54-I, nasproti glavne pošte. Telefon 44-20.

Parcele

naprodaj v Šiški, Kode-ljevem in v okrajih Sv. Petra, Sv. Križa in Sv. Kristofa.

Pozor!

Kupimo vsakovrste hiše, posestva in gozdove. Zajem Andrej, realiteta pisarna, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 10, tel. začasno 35-64.

Credito Italiano

Banca di interesse nazionale

Sede sociale:

GENOVA

Direzione centrale:

MILANO

Capitale e riserva:

Lit. 623.394.040—

Sede di Trieste:

Piazza C. Ciano

Tutte le operazioni di banca, cambio e borsa. Servizio speciale per le relazioni commerciali con l'estero.

Filliali in tutta Italia.

Banche affiliate:

Banca Dalmata di Sconto: Zara, Spalato, Sebenico • Banca Italo Francese di Credito: Parigi, Nizza, Tunisi • Banco Italo Egiziano: Alessandria, Cairo, Port Said ecc. • Banca Italiana per la Cina: Sciangai • Banca Italo Belga: Antwerpen, San Paolo, Rio de Janeiro, Buenos Aires ecc.

Credito Italiano

Zavod obče narodnega značaja

Sedež družbe:

GENOVA

Centralna direkcija:

MILANO

Glavnica in rezerva:

Lit. 623.394.040—

Sedež v Trieste:

Piazza C. Ciano

Vsi bančni, tečajni in borzni posli. Specijalna služba za trgovske posle z inozemstvom.

Podružnice po vsej Italiji.

Združeni in afiliirani zavodi:

Banca Dalmata di Sconto: Zader, Split, Šibenik • Banca Italo Francese di Credito: Paris, Nica, Tunis • Banco Italo Egiziano: Alessandria, Cairo, Port Said itd. • Banca Italiana per la Cina: Sangaj • Banca Italo Belga: Antwerpen, San Paolo, Rio de Janeiro, Buenos Aires itd.

Oklic

V skrbstveni stvari Panceta Janeza, posestnika na Viču 40, se bo vršila

v nedeljo, dne 8. junija 1941, ob 10 depoldne prostovoljna javna dražba košnje na parcelah št. 2021-1, 2021-2, 2022-1 in 2022-2 travnikih na Viču.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. VIII, (Giudizio distrettuale di Lubiana) dne 31. maja 1941.

V SLOVENCU • SIGUREN USPEH

Elektrotehnično velepodjetje

potrebuje za čimprejšnji nastop večje število

elektro-inženjerjev

in

elektro-tehnikov

za stalno službo. Predvsem prihajajo v poštev reflektanti s prakso. Ponudba naj vsebuje:

1. Kratki opis življenja, lastnoročno napisan, z navedbo lastnih rodbinskih prilik in rodbinskih prilik staršev. Navedba narodnosti in znanja jezikov.
2. Nelegaliziran prepis krstnega lista, domovnice in ocene zadnjih izpitov.
3. Želje glede vrste zaposlitve za katero čuti reflektant event, posebno sposobnost in razlog za to opredelitev.

Reflektanti naj ne bi bili starejši od 30 let. Narodnost in državljanstvo nista važni. Važna je moralna kvalifikacija reflektanta, ki se bo moral na poziv predstaviti osebno v Ljubljani. Ponudbe z vsemi zahtevanimi prilogami morajo dospeti do 10. t. m. na upravo lista pod »Elektrotehnika« 8496

Green:

33

Luč in tema

»Da ste mi pokazali to sliko,« je dejal, »kažoč na Eleonorino sliko,« ne bi se bil čutil. »To? O, jaz Te dame nisem nikdar videl. Ali mi hočete povedati ime te dame?« »Če je vse resnica, kar ste nam povedali, potem je to — gospa Claveringova.« »Clavering? Da, da! Sedaj se tudi spominjam, da se je tako imenoval oni gospod...« Ko sva ostala sama z Grycejem, se mi je moralo poznati, kako sem bil zmešan, ker prišel se je šaliti z menoj.

»Nepričakovano odkritje vas je vsekakor iznenadilo. Mene pa prav nič.« »Priznavam svojo zmoto in priznati mi morate, da je to odkritje z enim zamahom preobrazilo vso stvar in tudi mnenje.« »V resnici ni mnenje preobrnjeno niti za las.«

»Kako to?« Po mojem prepričanju se je zadeva mnogo zboljšala. Tako dolgo, dokler smo imeli Eleonoro za Claveringovo ženo, nisem mogel razložiti umora. Zakaj naj onadva usmrtila človeka, čigar smrt jima prav nič ne koristi? A sedaj, ko veste, da bo Mary vse podedovala in da je poročena, se vse zлага. Pri takem zločinu, kakor je ta, gospod Raymond, ne smete nikdar pozabiti na vprašanje, ki bo imel od umora večjo korist.« »A ta Eleonora ni mola? Zakaj tako tajni vsa dokazila? Kako si to razlagate? Morem si predstavljati, da se bo žena žrtvovala za svojega moža, da bi se žrtvovala za moža svoje sestrice — nikdar!«

»Potem vi še vedno mislite, da je Clavering morilec?« »Koga drugega naj sumim? Eleonora ni prav nič vpletena v to.«

»To ne!« je potrdil Gryce.

»Kdo potem?« sem vprašal, in strašna slutnja se je vzbudila v meni.

»Kdo drugi, nego ona, kateri je za prejšnjo prevaro Leavenworthova smrt dobrodošla. Kdo drugi, nego lepa, dražestna in zapeljiva, zlataželna boginja...«

»Ne spominjajte imena!« sem ga prekinil, »vi se motite! Ne izgovarjajte tega imena!«

»Oprostite!« je pristavil, »ime Mary Leavenworth, če vam je pa ljubše — gospa Henrika Clavering, bo še večkrat omenjena v naši zadevi. Kaj vas to tako preseneča? A jaz sem takoj mislil na to!«

XXIII.

Grycejeva razlaga.

Ko je prišel Gryce razvijati svoje nazore o tem slučaju, zaradi katerega sva se sešla, in pritožni omenjal gospico Mary, sem bil skoraj od nečesa omamljen, pijan ali kaj?

»Dobro vidim, da dvomite nad mojimi besedami,« je govoril Gryce malo nemirno. »Kaj vam še nikdar ni prišla na misel tudi ta možnost?«

»Ne vprašujte me, kaj sem mislil! Vem samo to, da ne bi nikdar mogel verjeti v to možnost. Kolikor govori učevca smrt proti Mary, njena roka vendar ni sodelovala pri zločinu, najmanj pa lastnoročno,« sem pristavil skoraj ježno.

»Kaj vas vodi k temu prepričanju?«

»In kaj vas vodi k nasprotnim nazorom? Vi morate dokazati njeno krivdo, a jaz njeno nedolžnost.«

»Ah,« se je zasmejal Gryce, »sedaj se držite tega principa, kakor da bi hotli iskati, ali je Clavering morilec ali ne.« »On je vendar njen mož in ni tako grozno, če ga obdolžim tega dejanja, ona pa je žena in še kakšna! Nič razven lastno priznanje ne bi moglo pričati o njeni krivdi. Umor je bil dobro premišljen do pičice in...«

»Berite kriminalna izvestja,« me je prekinil Gryce.

»Kaj me brigajo kriminalna poročila! Vsega sveta poročila me ne bodo prepričala, da je Eleonora kriva in tudi ne njena sestrice. Mary ima svoje napake, a kriva ni ničesar.«

»Vi jo sodite milejše od njene sestrice.«

»Ne razumem vas,« sem zamrmral in tesno mi je bilo pri srcu.

»Kako? Kaj ste med novimi dogodki pozabili na obdolžitev, ki je padla med gospicami v jutro prvega zaslišanja?«

»Ne, ali.«

»Vi mislite, da je Mary rekla Eleonori one skrivnostne besede?«

»Seveda! Ali ni mogoče?«

Sarkastičen nasmeš se je pojavil na Grycejevih ustnih in odgovoril je:

»Ne. Nisem vam hotel odvzeti te vere ter da vas prepričam o nasprotnem. Kajti zadostovalo je, da naju sledi en dan na tej poti.«

»Vendar ne mislite, da je Eleonora govorila o krivdi in da sem bil jaz ves čas v zmoti?«

»Kar se vas tiče, sem imel svoje razloge, da sem vas pustil na vaši stezi. Takoj nisem bil prepričan, kdo izmed njiju je govoril. Glas je bil čisto tak, kakor ste mogli tudi vi opaziti, dočim je položaj, v katerem sva dobila dami, ko sva vstopila, izdajal, da je Mary odbila rečeno obdolžitev. Čeprav si prvi hip nisem mogel raztolmačiti vsega prizora, je postalo potem samo ob sebi jasno, da je obdolžitev izrekla Eleonora, Mary jo je samo odbila. In rezultat vsega? Pri vas dvomi, protislovje, stalne negotovosti, kako spraviti v sklad zunanje dogodke s svojim prepričanjem, pri meni vsa večja gotovost, katero se do sedaj vsi mogoče se razvijajoči dogodki potrdili.«

»In morda mene so leteli vsi dogodki: Maryno prepričevanje o nedolžnosti njene sestrice, Eleonorin molk o zadevi, ko bi mogla pokazati pravega krivca...«

»Mogoče imate prav,« sem dejal končno, »braz

dvoma je Eleonora prva izgovorila te besede. Trdi, da je Mary kriva, in jaz sem bil slep, ker nisem tega takoj opazil.«

»Če ima Eleonora svojo sestrice za krivko, potem ima za to tudi tehtne razloge.«

Temu sem moral pritrditi.

»Skrla je tudi oni ključ, katerega je našla, bogve kakol, v svoja nedra, in to se gotovo ni zgodilo iz šale, ker je dobro poznala razmere v Leavenworthovi hiši in hotela je, da ostane Mary v čisti luči. Zato se je tudi trudila uničiti pismo, katero bi mogoče napeljala na pravo sled.«

»Saj Eleonora je tudi človek in se lahko moti. Nikdar se ni izrazila, da kaj sumi. Clavering more biti ravno tako morilec kakor Mary, sodeč po tem, kar smo do sedaj odkrili.«

»Vidi se, da ste skoraj praznoverni glede Claveringove krivde.«

Nekam zdrzil sem so. Ali sem v resnici praznovoren? Ali je mogoče, da so Harwellove fantastične pripovedi name tako delovale, da sem o tem človeku napravil takšno sodbo?«

»Mogoče imate tudi vi prav,« je nadaljeval Gryce. »Nadaljnja preiskava bo prinesla vse na čisto, in jaz že sedaj verujem, da on ni sodeloval pri zločinu. In da je njegovo postopanje povsem korektno, kot človeka, ki se je naskrivaj poročil, tega ne more nihče oporekati.«

»Razen okoliščine, katere je pustil.«

»On ni ničesar pustil.«

»Kaj hočete reči?«

»Gospod Clavering se je samo napravil, da bo odpotoval iz New Yorka. Najbrž po Maryni želji ni odšel v Evropo, temveč si je najel novo stanovanje, in sedaj stanuje v hiši, ki stoji nasproti Marynemu stanovanju. Dan za dnem sedi pri oknu in pazi, kdo prihaja in odhaja od njegove sobe.«

»A meni so rekli v Hoffmannovi hiši, da je odpotoval v Evropo in jaz sem kar govoril z možem, ki ga je spremljal do parnika.«

»Čisto prav.«